Ազգ

Azg

20 ՄԱՅԻՍ 1994 ՈՒՐԲԱԹ # 94 (597)

SABCO

SABCO OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543, TEL +357-5-370962, FAX. +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS: FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS: HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից

ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՀԱՒՈՅՔ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ նավով եւ ինքնաթիռով

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ադրբեջանը նորանոր դիմակներ է փոխում

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ադրբեջանի կողմից բիշքեկյան արձանագրության ստորագրումն ու մոսկովյան համաձայնագրի ստորագրումից հրաժարվելը շարունակում է տարաբնույթ մեկնաբանությունների տեղիք տալ: Այսպես, ըստ ռուսական Նեգա գործակալության, այն բանից հետո, երբ բիշքեկյան արձանագրության ստորագրումից հետո Ադրբեջանի ներքաղաքական իրավիճակը խիստ սրվել է, Հեյդար Ալիեւը Մոսկվայում գտնվող պաշտպանության նախարար Մամեդռաֆի Մամեդովին կարգադրել է անմիջապես վերադառնալ Բաքու եւ քննարկել մոսկովյան համաձայնագրի ստորագրման հնարավոր հետեւանքները: Ըստ նույն աղբյուրների, Ալիեւի քաղաքական համախոհներից մի քանիսը սպառնացել են, թե մոսկովյան համաձայնագրի ստորագրման դեպքում հրաժարական կտան, իսկ ընդդիմությունը պահանջել է անհապաղ հրավիրել խորհրդարանի արտահերթ նիստ եւ քննարկել բիշքեկյան արձանագրության ստորագրման հարցը: Մայիսի 18-ին Միլլի մեջլիսի արտահերթ նիստն իրոք հրավիրվել է, եւ ընդդիմության ներկայացուցիչները պահանջել են այդ հարցը մտցնել օրակարգ: Սակայն խորհրդարանի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւի կողմնակիցները, որոնք հիմնականում բարձր պաշտոններ զբաղեցնողներ են, դեմ են հանդես եկել դրան եւ հայտարարել, թե ընդդիմության նպատակը իշխանությունը գրավելն է: Ի վերջո, քվեարկությունը ցույց է տվել, որ հարցի քննարկմանը կողմ են 20, դեմ՝ 16 պատգամավորներ, սակայն պարզվել է, որ ձայներ հաշվող համակարգիչը ճիշտ չի աշխատում (պարզվում է, որ սա բավականին տարածված «հիվանդություն» է), եւ ինժեներների միջամտությունից հետո այլ պատկեր է ստացվել. կողմ՝ 19, դեմ՝ 10: Նույն օրը երեկոյան ընդդիմադիրները կրկին արծարծել են այդ հարցը, սակայն մերժում ստանալով՝ 16 պատգամավորներ հեռացել են դահլիճից եւ ժողովրդին կոչ արել Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության պահպանման համար պայքարել արտաքին թշնամիների դեմ: Ինչեւէ: Ընդդիմության նման կոշտ դիրքորոշումը ցույց է տալիս, որ անհրաժեշտության դեպքում Ադրբեջանի խորհրդարանը հազիվ թե վավերացնի մոսկովյան համաձայնագիրը:

Միաժամանակ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության լրատվական ծառայությունը հայտարարել է, թե փորձագետները շարունակում են աշխատանքը մոսկովյան համաձայնագրի տեքստի վրա: Սակայն չգիտես ինչու հայտարարությունից դուրս է մնացել Լեռնային Ղարաբաղը, եւ Ադրբեջանի ռազմական գերատեսչությունը խոսում է միայն Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարների հնարավոր նոր հանդիպման մասին: Ադրբեջանի վերջնական դիրքորոշման վերաբերյալ հուսալի պատկերացում կարող է տալ թերեւս նախագահ Հեյդար Ալիեւի՝ մոտ մեկ շաբաթ առաջ Բրյուսելում քուրդ համայնքի առաջ արտասանած ճառը: Դրա հիմնական բովանդակությունն այն է, թե Ադրբեջանն այս պատերազմում իսկապես մեծ կորուստներ է կրում, սակայն կանգ չի առնի նույնիսկ ավելի մեծ կորուստների առաջ եւ ի վերջո կհասնի նրան, որ Ղարաբաղի խրամատներում այլեւս մարդ չի մնա, եւ «մենք նրանց կջախջախենք իրենց որջում՝ Խանքենդում»:

ԵՐԵՎԱՆ

Գնացքը 1,5 ժամ լռվեց մետրոյում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Այսօր առավոտյան Երեւանի մետրոպոլիտենում երթեւեկությունը ընդհատվեց: Այս անգամ պատճառը էլեկտրաէներգիայի բացակայությունը չէր, ինչպես ձմռան ամիսներին: Տեխնիկական անսարքության պատճառով «Բարեկամություն» կայարանում լռել-մնացել էր երկնագույն ճեպընթացներից մեկը: Մարդկանց մեծ կուտակումից խուսափելու համար աշխատակիցները օպերատիվորեն դադարեցրին ուղեւորների մուտքը մետրոպոլիտեն: Տեխնիկական անձնակազմի ջանքերով հաջողվեց շարժակազմը «հրել» պահեստային գիծ եւ կես ժամ էլ չանցած մետրոյում երթեւեկությունը վերսկսվեց: Չնայած նման միջադեպերին, մետրոպոլիտենն առայժմ էլ մնում է Երեւանի առավել մատչելի եւ հուսալի փոխադրամիջոցը:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Լիարժեք հրադադար չկա

Թեեւ արդեն չորս օր է, ինչ ղարաբաղյան ճակատներում իրադրությունը համեմատաբար հանգիստ է, այնուհանդերձ ադրբեջանական կազմավորումները շարունակում են պարբերաբար հրետակոծել ղարաբաղյան պաշտպանական դիրքերը: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի տվյալներով, երեկ առավոտյան հրետակոծվել են Մարտակերտի շրջանի Սեյսուլան, Կարմիրավան, Հասանկայա եւ Լեւոնարխ գյուղերի ղարաբաղյան դիրքերը: Տուժածներ չկան: Երկու ժամ անց՝ ժամը 10-ին, հեռահար մարտական մեքենաներից գնդակոծվել են Աղդամի շրջանի Բաշքարվենդ, Գյուլլիջա եւ Սոմա գյուղերի ղարաբաղյան բնագծերը, ինչպես նաեւ Ֆիզուլու շրջանի Կարախանբեյլի եւ Կորղան գյուղերի պաշտպանական դիրքերը: Այստեղ նույնպես տուժածներ չկան: Երեկ ժամը 18-ի դրությամբ խոշոր տրամաչափի զենքերից գնդակոծվում էին Շահումյանի շրջանի Գյուլիստան գյուղի հայկական դիրքերը:

Ըստ Հայաստանի պաշտպանության նախարարության տվյալների, երեկ եւ նախորդ գիշեր Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում ռազմական որեւէ լուրջ միջադեպ չի արձանագրվել:

ՂՐԻՄ

Ղարաբաղը ստորագրեց առաջին միջպետական պայմանագիրը

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը ստորագրել է իր առաջին միջպետական պայմանագիրը: Ինչպես հայտնի է դարձել հավաստի աղբյուրներից, ԼՂՀ-ի եւ Ղրիմի Հանրապետության միջեւ ստորագրված այդ փաստաթուղթն ընդգրկում է քաղաքական, տնտեսական, մշակութային եւ այլ բնագավառներում համագործակցության խնդիրները: Այն ստորագրել են ԼՂՀ պաշտպանության պետական կոմիտեի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ու Ղրիմի Հանրապետության նախագահ Յուրի Մեշկովը: Ինչպես հայտնի է, ղարաբաղյան պատվիրակությունը Ղրիմում էր գտնվում մասնակցելու Ղրիմի թաթարների եւ այլ ժողովուրդների տեղահանման հիսունամյակին նվիրված միջոցառումներին:

Նման միջպետական պայմանագիր գոյություն չունի նույնիսկ Ղարաբաղի եւ Հայաստանի միջեւ, մինչդեռ Ղրիմի Հանրապետությունը, անկախ պետություն չլինելով հանդերձ, նման պայմանագրեր կնքել է: Քաղաքական դիտորդների կարծիքով, սա կարող է նոր գործընթացների սկիզբ դառնալ՝ մասնավորապես չճանաչված պետությունների համագործակցության առումով:

ԲՐՅՈՒՍԵԼ

ՆԱՏՕ-ն ճանաչեց Ռուսաստանի «հատուկ կարգավիճակը»

ՆԱՏՕ-ի հետ Ռուսաստանի համագործակցության ուղեգծի ձեւերի ու բնույթի մասին հնարավոր կլինի խոսել միայն այն բանից հետո, երբ Մոսկվան ներկայացնի իր խոստացած առաջարկությունները, հայտարարեց այսօր Կանադայում գտնվող ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերին: Նա նշեց, որ «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում Ռուսաստանի հետ հարաբերությունների հարցը կլինի ՆԱՏՕ-ի երկրների պաշտպանության նախարարների Բրյուսելում կայանալիք հանդիպման օրակարգի կենտրոնական հարցերից մեկը: Փերիի ասելով, ՆԱՏՕ-ի երկրների նախարարները սպասում են իրենց ռուսաստանցի պաշտոնակցի հետ հանդիպմանը: Ինչպես սպասվում է, Գրաչովը բերելու է «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրին իր երկրին միանալու պաշտոնական հայտը:

Ռուսաստանին համագործակցության հատուկ կարգավիճակ տալու ՆԱՏՕ-ի որոշումը պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրվի, իր հերթին երեկ Մոսկվայում հայտարարեց Ռուսաստանի ԱԳՆ բարձրաստիճան ներկայացուցիչներից մեկը: Նրա խոսքերով, այդ որոշմանը հնարավոր կլինի քննական գնահատական տալ միայն փաստաթղթի բովանդակությանը ծանոթանալուց հետո, որը երեկ պետք է ստացվեր դիվանագիտական ուղիներով: Ինչպես հայտնի է, մայիսի 18-ին ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների ներկայացուցիչները Բրյուսելում որոշել էին Ռուսաստանին տալ համագործակցության հատուկ կարգավիճակ, որը դուրս է գալիս

«Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներից: Մինչդեռ երեկ Հյուսիսատլանտյան երկրների դաշինքը ճանաչեց Ռուսաստանի «հատուկ կարգավիճակը» որպես ռազմական եւ, դրանով նկատի ունենալով հաշվի առնել Մոսկվայի առարկությունները նախկին Վարշավյան ուխտի անդամ երկրների հետ նոր համագործակցությանը միանալու գործում: ՆԱՏՕ-ի հայտարարությունը ընդգծում է նաեւ, թե Ռուսաստանին առաջարկվելու է մաս կազմել «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրին այն նույն պայմաններով, որոնցով ընդունել են այդ ծրագրի անդամ 18 երկրները:

ՌԻԱ, WSJ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Աղենը երեք կողմից պաշարված

ՍԱՆԱ, 18 ՄԱՅԻՍ, WSJ, BBC: Հյուսիսային Եմենի զինված ուժերը հրետանուց, հրասայլերից եւ հրթիռներից ուժգին կրակ են տեղում Աղեն նավահանգստային քաղաքից 50 կմ հեռավորության վրա գտնվող կարեւորագույն ռազմակայան Ալ Անադի վրա, որի չեզոքացման դեպքում հարավցիներին կմնա խորը պաշտպանության անցնել իրենց նախկին մայրաքաղաք Աղենի փողոցներում: Մյուս կողմից, հաղորդվում է, որ հյուսիսցիներին հաջողվել է արդեն երեք կողմից շրջափակման մեջ առնել քաղաքը: Մարտերը նկարագրվում են որպես ամենակատաղին, երկու շաբաթ առաջ քաղաքացիական պատերազմի բռնկումից ի վեր:

Մոնրեալում բռնագրավվեց 26,5 տոննա հաշիշ

ՕՏՏԱՎԱ, 19 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: Մոնրեալի նավահանգստում հայտնաբերվել է խոշորագույն քանակությամբ հաշիշ, որպիսին երբեւէ հասցվել է Հյուսիսային Ամերիկա: Մաքսային ծառայության աշխատակիցները «սեւ շուկայի» գներով հաշված 316 մլն դոլարի ավելի քան 26,5 տոննա թմրամիջոց են հանել Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունից բեռնատար նավով Կանադա հասցված կանացի հագուստի երեք բեռնարկղի մեջ: Կանադայի ոստիկանության ներկայացուցիչների ասելով, Ուգանդայում եւ Մոզամբիկում արտադրված հաշիշը նախատեսվում էր Կանադայի արեւմտյան նահանգներում եւ ԱՄՆ-ի հյուսիսային շրջաններում իրացնելու համար:

ԱՇԽԱՐՀ

Ուկրաինան զորք մտցրեց Ղրիմ

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ուկրաինայի ազգային գվարդիայի եւ հատուկ զորքերի մի խմբավորում, թվով շուրջ 1000

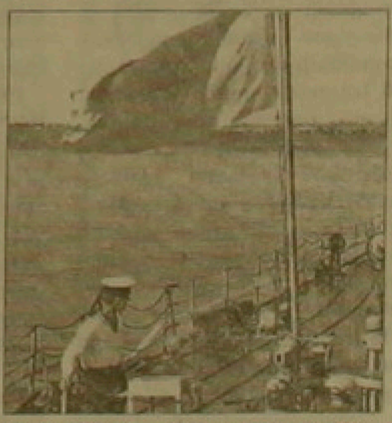

մարդ, երեկ Ղրիմ է փոխադրվել: Այդ մասին այսօր հայտնի դարձավ Սեւծովյան նավատորմի շտաբին մոտիկ կանգնած աղբյուրներից: Նույն տեղեկությունների համաձայն, Սեւծովյան նավատորմի գլխավոր խարսխակայան Սեւաստոպոլի մոտ գտնվող Բելբեկի ռազմական օդանավակայանում վայրէջք են կատարել 300-ից ավելի ուկրաինացի զինված ազգային գվարդիականներ, ինչպես նաեւ Պերվոմայսկի կղզում տեղաբաշխված զորամասի լողորդ դիվերսանտների հատուկ զորախումբ: Բերված ստորաբաժանումները կենտրոնացվում են հիմնականում Սեւաստոպոլի շրջանում, Խերսոնեսի, Բելբեկի օդանավակայաններում, Յուխարինա Բալկայում եւ Տիլովո գյուղում: Նույն աղբյուրները հաղորդել են, որ Սեւաստոպոլ են ժամանել Ուկրաինայի անվտանգության ծառայության մի խումբ ղեկավար աշխատողներ այդ գերատեսչության ղեկավարի առաջին տեղակալի գլխավորությամբ:

3 միլիարդ դոլար՝ Իսրայելին, 900 մլն՝ ԱՊՀ երկրներին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի ենթակոմիտեն հավանություն տվեց մի օրինագծի, որով նախատեսվում է հաջորդ ֆինանսական տարում 13,6 մլրդ դոլար հատկացնել արտասահմանին օգնություն ցույց տալու ծրագրերի համար: Ամերիկյան օգնությունը հիմնականում ստանալու են Իսրայելը (3 մլրդ դոլար) եւ Եգիպտոսը (2,1 մլրդ): Ինչպես որ առաջարկվել էր նախագահ Քլինթոնի վարչակազմի կողմից, 900 մլն դոլար է հատկացվելու ԱՊՀ-ի երկրներին, ներառյալ Ռուսաստանը: ԱՄՆ-ը 69 մլն դոլար էլ մուծելու է Վերակառուցման ու զարգացման եվրադրամատուն, որը ֆինանսավորում է Արեւելյան Եվրոպայում իրագործվող նախագծերը: Նախքան ներկայացուցիչների պալատի քվեարկությանը ներկայացվելը, օրինագիծը պետք է հաստատվի նրա բյուջետային կոմիտեի նիստում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՌԱԿ

Հանրապետական վարչությունում

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը ընդունել է ՀՀ Գերագույն խորհրդում ՀՌԱԿ պատգամավորական խմբակցության ժամանակավոր կանոնակարգն ու կանոնադրությունը: Համաձայն այդ փաստաթղթերի, վարչությունը հաստատեց ՀՀ ԳԽ-ում կուսակցության պատգամավորական խմբակցության հետեւյալ կազմը՝ Պետրոս Քացախյան (ղեկավար), Վարդան Պետրոսյան (քարտուղար), Պավել Ասատրյան, Լազր Գալստյան, Արամ Քաքաջանյան, Սամվել Տոնոյան, Հարություն Կարապետյան, Մելս (Սամվել) Սահակյան, Երվանդ Աղվանյան, Ռաֆիկ Պետրոսյան, Սամվել Մայիլյան: ՀՌԱԿ անդամ, ՀՀ Գերագույն խորհրդի քարտուղար Վարազդատ Ավոյանը, ըստ ՀՀ Գերագույն խորհրդի կանոնակարգի, մաս չի կազմում պատգամավորական խմբակցության՝ շարունակելով կուսակցական պատկանելությունը:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ՀՀ ԳԽ-ում ՀՌԱԿ պատգամավորական խմբակցություն

ԱՊՀ

Ճյուղային խորհուրդները ձգտում են սերտ գործակցության

ՄԻՆՍԿ, 19 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: ԱՊՀ միջպետական ճյուղային խորհուրդների եւ դրանց գործադիր մարմինների ներկայացուցիչների երկօրյա խորհրդակցությունն այստեղ ավարտվեց ԱՊՀ կենտրոնակայանում: Ինչպես հայտնեց ԱՊՀ գործադիր քարտուղարության մամլո քարտուղար Եվգենի Գորելիկը, խորհրդակցության գլխավոր թեմաներն են եղել այդ մարմինների փոխգործողության ուժեղացումը եւ գործունեության համակարգումը, համագործակցության մեխանիզմի կատարելագործումը, ԱՊՀ երկրների գերատեսչությունների հետ միջպետական խորհուրդների առավել սերտ կապերի հաստատումը:

Խորհրդակցությունից հետո ստորագրված արձանագրության մեջ նշված են աշխատանքի եւս երկու ուղղություններ: Դրանցից մեկը մասնակցությունն է միասնացման հեռանկարային մեծ ծրագրի ստեղծմանը, որի մասին խոսվել էր ԱՊՀ ղեկավարների մոսկովյան վերջին հանդիպման ժամանակ: Երկրորդ խնդիրն է ճշգրտել վերջին երկու տարում ԱՊՀ-ի մշակած փաստաթղթերը: Դրանցից շատերն արդեն հնացել են, որոշ փաստաթղթեր հակասում են իրար:

Խորհրդակցությունում համաձայնություն ձեռք բերվեց, որ ճյուղային խորհուրդները այդ աշխատանքին կմասնակցեն իրենց ուղղություններով եւ սեփական նկատառումները կներկայացնեն գործադիր քարտուղարություն: Այստեղ միասնացման ծրագրին եւ փաստաթղթերին վերաբերող բոլոր առաջարկությունները կամփոփվեն եւ կնախապատրաստվեն սեպտեմբերյան գագաթաժողովի համար:

Հայաստանում արձանագրվեց 6 բալանոց երկրաշարժ

ԵՐԵՒԱՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ: ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայությունը մայիսի 18-ին, մոտավորապես ժամը 21-ին երկրաշարժ է արձանագրել Հայաստանի հյուսիսարեւմտում: Էպիկենտրոնում ստորգետնյա ցնցումների ուժգնությունը, ըստ 12 բալանոց սանդղակի», հասել է վեց բալի: Գյումրի քաղաքում սարսուռը զգացել են 3-4 բալ:

Ինչպես հայտնեցին ՀՀ արտակարգ իրավիճակների տեսչության մամլո ծառայությունում, զոհեր եւ ավերածություններ չկան:

Հայաստանում հրեաների ներկայության մասին առաջին վկայությունները 5-րդ դարի վաղեմություն ունեն եւ պատկանում են Խորենացու, Փավստոս Բուզանդի գրչին: Հայաստանի ժամանակակից հրեական համայնքը կազմավորվել է 1978 թվականին: Հիմնականում այն համալրված է նախկին Խորհրդային Միության հանրապետությունների հրեաներից:

Հայաստանում բնակվող հրեաների ստույգ թիվը Նոյյան տապան

ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

Վիլլի Վայներ. «Հայաստանում երբեւէ հակասեմիտիզմ չի եղել

գործակալության թղթակցին չհաջողվեց ճշտել, քանի որ ըստ համայնքի ղեկավարների, այդ թիվը միշտ փոփոխվում է մի կողմից Հայաստան եկողների, մյուս կողմից Հայաստանից հեռացողների հաշվին: Հայաստանի հրեաները, որպես կանոն, քաղաքաբնակ են, չկան հրեական կոմպակտ բնակության վայրեր: Համայնքը մի կուռ կառույց է, որը համախմբում է Հայաստանի հրեաներին, հոգում նրանց ազգային-կրոնական նաեւ որոշ չափով կենցաղային պահանջները: Օրինակ Երեւանի Պուշկինի անվան միջնակարգ դպրոցում Իսրայելի կառավարության օժանդակությամբ բացվել է թիվ 23 կիրակնօրյա դպրոցը, որտեղ կազմակերպվում են եբրայերենի, Իսրայելի պատմության, ավանդույթների, երաժշտության, կրոնի դասընթացներ: Երեւանում գործում է համայնքի մշակութային «Մենորա» կենտրոնը: Վերջերս, ելնելով Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական սուղ իրավիճակից, կենտրոնի ղեկավարների ջանքերով օգնություն տրվեց կարիքավորներին:

«Մենորա» մշակութային կենտրոնի նախագահ պրն. Վիլլի Վայները Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի այն հարցին, թե Հայաստանի հրեաները հայկական, թե ռուսական մշակույթին են ավելի շատ հակված, պատասխանեց, որ ընդհանրապես հրեաները անհնար պահպանել են իրենց ազգայինը, սակայն նրանց համար ավելի արտասովոր է հայկական մշակույթը, քանի որ պատմության, ճակատագրի առումով հայերն ու հրեաները նման են իրար: Հրեական նրբաճաշակությունը շատ ավելի մոտ է հայկականին: Հայաստանի հրեաները ըստ պրն. Վայների, ակնառու կողմնորոշում դեպի ռուսական մշակույթ չունեն: Ամբողջատիրական կարգերի ժամանակ հրեաները բնավ առավելություն չեն ստել ռուսական դպրոցներին:

Հայաստանում գրանցված է հուդայական կրոնական համայնքը: Հայաստանում չկան սինագոգներ: Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի հարցին, թե հրեաները չե՞ն պատրաստվում տաճարներ կառուցել, պրն. Վայները պատասխանեց, որ այս խնդիրը կապված է մի շարք հարցերի, եւ առաջին հերթին կրոնական պահանջմունքների հետ: Մինյան ունենալու համար պետք է բավարարվեն որոշակի պայմաններ, օրինակ՝ անհրաժեշտ է զգալի թվով հավատացյալ տղամարդկանց մի որոշակի կազմ ունենալ արարողություններ կատարելու համար: «Մենք հույս ունենք, որ Աստծո կամքով տաճար ամեն դեպքում կկառուցվի», ասաց պրն. Վայները:

Վերջին տարիներին Հայաստանից հրեաների արտագաղթի պատճառը, պրն. Վայները բացատրեց պատմական հայրենիքում ապրելու ցանկությամբ: Ըստ պարոն Վայների, Հայաստանում երբեւէ հակասեմիտիզմ չի եղել, ազգային եւ կրոնական հողի վրա բախումներ կամ ճնշումներ չկան: Շատ ճանաչված հրեաներ իրենց ներդրումն ունեն Հայաստանի գիտության, բժշկության, արվեստների բնագավառներում:

ՆՏ

ՀԱՐՑԱԽՈՒՅԶ

Նվազ վստահություն պետության եւ սեփական ուժերի նկատմամբ

Այս մասին են վկայում Եվրոպական միության նախաձեռնած եւ Երեւանի պետական համալսարանի սոցիոլոգիայի ամբիոնի կողմից իրականացված սոցիալական հետազոտությունների արդյունքները, որոնց մասին Նոյյան տապանի թղթակիցը տեղեկացավ ամբիոնի վարիչ Լյուդմիլա Հարությունյանի հետ Չորրորդ իշխանության կանանց ակումբի անդրանիկ հանդիպման ընթացքում:

Եվրոպական միության կողմից կատարվող սոցիալական հետազոտությունները («Եվրոբարոմետր») ընդգրկում են Արեւելյան Եվրոպայի բոլոր երկրները, իսկ ԱՊՀ երկրներից Ուկրաինան, Ռուսաստանի եվրոպական մասը, Բելառուսը եւ Հայաստանը: Հետազոտությունները իրենցից ներկայացնում են 10 հարցերի պատասխանների հիման վրա կատարված սոցիալական վերլուծություններ, որոնք թույլ են տալիս եզրակացնել, թե որքանով են տվյալ երկրում հարգվում ժողովրդավարության սկզբունքները:

Ըստ վերոհիշյալ հետազոտության տվյալների, երբ 1993թ. «որ երկրի հետ եք կապում ձեր հույսը» հարցին Հայաստանում հարցման ենթարկվածների 30 տոկոսը պատասխանել էր «մեր սեփական ուժերի», 30 տոկոսից ավելին՝ Ռուսաստանի եւ 30 տոկոսից փոքր մասը՝ Եվրոպայի, ապա 1994թ. հարցման արդյունքներով 72 տոկոսը հույսը դնում է ՌԴ-ի վրա եւ միայն 4 տոկոսը՝ սեփական ուժերի:

Այն հարցին, թե որքանով են մեր պետության ներսում հարգվում մարդու իրավունքները, 19 տոկոսը տալիս է դրական պատասխան, իսկ 81 տոկոսը այն կարծիքին է, որ դրանք չեն հարգվում:

Ընդհանուր առմամբ նվազել է ԱՄՆ-ի նկատմամբ համակրանքը, դրա փոխարեն ավելի է աճել դրական վերաբերմունքը Եվրահամայնքի նկատմամբ:

ՆՏ

***Լուսավորության եւ բարձրագույն կրթության ու գիտության նախարարությունների միավորման հարցը** շարունակում է մնալ օրակարգում: Այս մասին տեղեկացրել են ՀՀ լուսավորության նախարարությունից: Կառավարությունում հարցի քննարկումից հետո, այն առաջիկայում կներկայացվի Գերագույն խորհրդին: Նախարարությունների վերջնական միավորման հարցը պետք է քննարկի եւ հաստատի Գերագույն խորհուրդը: Հիշեցնենք, որ այս երկու նախարարությունները նախկինում գործում էին մեկ ընդհանուր կառույցում:*

***Վերջին վթարի հետեւանքները վերացնելուց հետո Հայաստան մտնող երկաթգիծը** գործում է անխափան: Այս մասին տեղեկացրել են հանրապետության երկաթգծի վարչությունից: Վերջին երկու գնացքներից մեկը հանրապետություն է մտել երեքշաբթի գիշերը, իսկ մյուսը՝ չորեքշաբթի առավոտյան:*

ՀԱՄԱՌՈՏ

Զորակոչն ընթանում է կանոնավոր

ԵՐԵՒԱՆ, 19 ՄԱՅԻՍԻ, ՓԱՍՏ: «Մայրաքաղաքում մինչեւ օրս զորակոչն ընթանում է գրաֆիկի համաձայն», մայիսի 18-ի քաղաքապետարանում զորակոչին նվիրված խորհրդակցության ժամանակ տեղեկացրեց քաղաքապետ Վահագն Խաչատրյանը, որը միաժամանակ նաեւ մայրաքաղաքի զորակոչի պատասխանատուն է: Խորհրդակցությանը մասնակցում էին քաղզորկոմի անդամներ, մայրաքաղաքի դատախազը, ՆԳ բաժնի պետերն ու այլ պատասխանատուներ: Խորհրդակցության մասնակիցների հետ մեկ անգամ եւս ճշտվեցին զորակոչին վերաբերող առաջիկա անելիքները, տրվեցին հանձնարարականներ: Մասնավորապես քաղզորկոմի անդամներին հանձնարարվեց լինել շրջաններում եւ օժանդակել զորակոչի կազմակերպմանը, իսկ մյուսներից պահանջվեց ապահովել զինվոր-ծնող նամակագրական կապը:

Վրացահայ համայնքը զգում է Հայաստանի աջակցությունը

«Վրացահայ համայնքը զգում է Հայաստանի աջակցությունը», այս մասին հայտնեց Թբիլիսիում գտնվող ՀՀ ԳԽ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Դավիթ Վարդանյանը, որը մասնակցում էր Սեւծովյան համագործակցության երկրների վեհաժողովի հանձնաժողովներից մեկի աշխատանքին: Նրա ասելով, հայկական թատրոնի պայթյունից հետո, Թբիլիսիի հայ համայնքն ունի ոչ միայն բարոյական, այլեւ նյութական աջակցության կարիք:

Դավիթ Վարդանյանի կարծիքով, եթե ներկայացումը չլուսանար, ապա զոհերի թիվը կարող էր ավելի շատ լինել: Նա նույնպես հաստատեց, որ բժիշկները մեծ հույսեր չեն կապում երկու ծանր վիրավորների ապաքինման հետ:

«Մենք հայրենիք ունե՞նք, թե ոչ», «Ունե՞նք հայկական պետություն, որի համար հայ ենք», այս հարցերն են ուղղել թբիլիսահայերը Դավիթ Վարդանյանին: «Եթե որեւիցե մի պետության ազգի ներկայացուցիչներին, որոնք թեկուզեւ իր քաղաքացիները չեն, որեւէ երկրում ճնշում են, այդ պետությունը հանդես է գալիս նրանց պաշտպանությամբ», ասաց պատգամավորը, եւ որպես օրինակ բերեց Իսրայելի եւ Ռուսաստանի համապատասխան վարվելաձեւը, երբ ինչ-որ տեղ ճնշում են հրեաներին եւ ռուսներին: Մեր այն հարցին, թե որպես ԳԽ ներկայացուցիչ ի՞նչ քայլեր ձեռնարկեց Դավիթ Վարդանյանը Թբիլիսիում, նա ասաց, որ վրաց պատգամավորների հետ հանդիպման ժամանակ արտահայտել է բավականին կոշտ կարծիք, հատկապես վերջին դեպքի կապակցությամբ: Նշել է նաեւ, որ դա հետեւանք է այն հակահայկական հիստերիայի, որ կա Վրաստանում: Մինչդեռ, հայ ազգի դեմ վրացական մամուլում հրապարակվող վիրավորական հոդվածներն օրենքով չեն հետապնդվում:

Ուստի, Դավիթ Վարդանյանի կարծիքով, Հայաստանը պետք է ունենա մի կենտրոն, որը լրջորեն զբաղվի հայ համայնքների հետ աշխատանքով: «Ո՛չ արտգործնախարարության սփյուռքի բաժինը, ո՛չ հոգեւորի մեջ գտնվող սփյուռքի կոմիտեն ի վիճակի չեն այդ հարցերը լուծել», ասաց նա:

Ա. Հ.

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Սեւծովյան երկրներ առանց վիզա՞

Մայիսի 16-17-ը Թբիլիսիում տեղի ունեցավ Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության խորհրդարանական վեհաժողովի իրավական եւ քաղաքական հարցերով հանձնաժողովի երրորդ նիստը, որտեղ, ինչպես արդեն հաղորդել էինք, քննարկվել է երկու հարց. Սեւծովյան համագործակցության երկրների տնտեսական օրենքների ներդաշնակման եւ առկա բախումների քննարկման մեխանիզմների հարցերը: Դեռեւս Կիեւում կայացած նիստում ադրբեջանցիները հարց էին առաջադրել քննարկել Լեռնային Ղարաբաղի հարցը, Անկարայի նիստում փորձում էին օրակարգ մտցնել, բայց Հայաստանը դեմ արտահայտվեց եւ օրակարգ չմտավ: Փոխարենը, հանձնաժողովում Հայաստանի ԳԽ ներկայացուցիչ Դավիթ Վարդանյանի առաջարկով դրվեց շրջանում խաղաղությանն ու կայունությանը սպառնացող հակամարտությունների հարցը:

Թբիլիսիում առաջարկվեց անցկացնել այդ հարցին նվիրված մի սեմինար, որտեղ կլսվի հակամարտությունների քննարկման մեխանիզմների հարցը: Սեմինարը կանցկացվի սեպտեմբերին, Մոսկվայում:

Առաջարկվեց նաեւ հանձնաժողովին կից ստեղծել ենթահանձնաժողով, որը կզբաղվի հակամարտությունների հարցով: Սակայն Դավիթ Վարդանյանը նշել է, թե այդ հարցին կարելի է անդրադառնալ սեմինարում քննարկելուց հետո: Դավիթ Վարդանյանի ասելով, առաջին հայացքից կարող է թվալ, թե այդ սեմինարներն ու հանձնաժողովները դատարկ խոսակցություններ են, եւ այդ ընթացքն էլ ցույց է տալիս, որ ոչ մի առաջխաղացում չկա:

Սակայն, պետք է հիշել, որ Սեւծովյան համագործակցությունն ստեղծվել է տնտեսական նկատառումներով, այլ ոչ թե քաղաքական հարցերի քննարկման նպատակով: Թերեւս Սեւծովյան խորհրդարանական վեհաժողովին այդ պատճառով չմասնակցեցին Հունաստանն ու Բուլղարիան, որոնք կտրուկ դեմ էին խորհրդարանական համագործակցությանը, նշելով, որ այն կհանգեցնի քաղաքական հարցերի քննարկման, որն իրենց համար ցանկալի չէր: Դավիթ Վարդանյանը կարեւորեց նաեւ Սեւծովյան համագործակցության շրջանակներում Ռուսաստանի մասնակցության ակտիվացումը: Հայտնի է, որ Ռուսաստանի խորհրդարանի ցրումից հետո, մի քանի նիստերին ռուսական խորհրդարանականները ընդհանրապես չմասնակցեցին: Այս անգամ Ռուսաստանի Պետական դումայի պատվիրակությունը ժամանել էր առանց պատվիրակության ղեկավար Սերգեյ Շախրայի: Սակայն, Դավիթ Վարդանյանի ասելով, Ռումինիայում կայանալիք հաջորդ վեհաժողովին, Ռուսաստանն, ըստ երեւույթին, ավելի կընդգծի իր դերը:

Իսկ իրավական եւ քաղաքական հարցերի հանձնաժողովի հաջորդ հանդիպումը կկայանա Երեւանում, հոկտեմբերի 12-13-ը, որի ժամանակ կքննարկվի Սեւծովյան համագործակցության երկրներում առանց վիզաների այցելության ռեժիմի հարցը:

Ա. Հ.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ ... ՅԱՍԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊԱՒԷԼ ՂԱԼԱՄԹԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park,
CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax
(818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրեն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդվում է ՍԱՆ «ԱՐՄԻՆԿՈ» ՍՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7 8852 281425
Ֆաքս 7 8852 285082
E-MAIL INTERNET: ROOT
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ա նվանի գիտնականը պատասխանեց, որ այս անգամ Հայաստանը չի մասնակցում, որովհետեւ հրավեր չենք ստացել: «Ճիշտ է, աննախադեպ երեւույթ է», նշեց նա, «բայց դա զուտ ամերիկաբնակ հայագետների նախաձեռնությամբ է կազմակերպված եւ ներկայացված են միայն Ամերիկայի տարբեր հաստատություններում եւ անհատական հավաքածուներում գտնվող 10-ից 18-րդ դարերի նկարազարդված ձեռագրեր: Դրան չեն մասնակցում Երուսաղեմից՝ ոչ Մխիթարյանները, ոչ Բրիտանական թանգարանը եւ ոչ էլ Ֆրանսիայի ազգային գրադարանը»: Այդա ավե-

նում» թեմայի շուրջ: Միչիգանի Համալսարանի Մարի Մանուկյանի անվան հայոց լեզվի եւ գրականության ամբիոնի վարիչ դոկտ. Գեւորգ Պարտակչյանը ներկայացնելու է «Կիլիկյան թագավորությունը»: Նյու Յորքի Հայ առաքելական եկեղեցու գործադիր տնօրեն Վազգեն Ղուկասյանն անդրադառնալու է «Հայ իշխանությունը 17-րդ դարի Պարսկաստանում» թեմային, իսկ անկախ գիտաշխատող Ինա Բաղդյանց-Մըկարթեն խոսելու է «Նոր Ջուղայի առեւտրականների» մասին:

Օրվա երկրորդ նիստը նվիրված է լինելու «Եկեղեցին Հայաստանում»

դավանաբանության պատմաբան դոկտ. Նինա Գարսոյանը ներկայացնելու է «Հայկական եկեղեցին եւ Բյուզանդիան» թեման:

Այս երկրորդ նիստին մասնակցելու են նաեւ դոկտորներ Ռոբերտ Թաֆթը Հռոմի արեւելագիտության ինստիտուտից (թեման «Հայկական պատարագը») եւ Ջեյմս Ռասելը Հարվարդի համալսարանից (թեման «Ճշմարտությունը աչքով տեսածն է: Հայկական ձեռագրերն ու հայկական ոգեշնչումը»):

Կիրակի օրվա առավոտյան նիստը, որով եւ եզրափակվելու է գիտաժողովը, նվիրված է լինելու «Արվեստը Հայաստանում» թեմային: Նա-

Երկօրյա գիտաժողով ԱՄՆ-ում

Մենք արդեն հաղորդել ենք այն մասին, թե մայիսի 4-ին «Փանձեր երկնքում: Հայկական հին նկարազարդված ձեռագրեր» ընդհանուր խորագրի ներքո աննախադեպ մի ցուցահանդես է բացվել Նյու Յորքի Մանհեթեն թաղամասի նշանավոր Մորգանի անվան գրադարանում: Պարզելու համար, թե արդյոք հայաստանցի ներկայացուցիչներ մասնակցում են այդ խոշոր միջոցառմանը, թե ոչ, մենք դիմեցինք Մատենադարանի տնօրեն, փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր Սեն Արեւշատյանին:

լայրեց. «Անշուշտ, խիստ ողջունելի է ամերիկահայ եւ ամերիկացի հայագետների նման աշխուժացումը եւ մենք այդ եզակի միջոցառման հաջողություն եւ սկսված գործին էլ հարատեւություն ենք ցանկանում»:

Կարճ հարցազրույցից հետո, մեզ այնուամենայնիվ հաջողվեց պարզել, որ իր անձնական նախաձեռնությամբ ցուցահանդես-գիտաժողովին մասնակցելու համար ԱՄՆ է մեկնել որպես պատվավոր հյուր արվեստագիտության թեկնածու Լեւոն Չուգասզյանը: Մյուս կողմից The Armenian Mirror-Spectator շաբաթաթերթից քաղած տեղեկությունների համաձայն, առաջիկա շաբաթ եւ կիրակի օրերին տեղի ունենալիք գիտաժողովի ընթացքում լսվելու են հետեւյալ զեկուցումները: Մայիսի 21-ի առավոտյան նիստը, որն ընթանալու է «Հասարակական կառուցվածքը Հայաստանում» ընդհանուր խորագրի ներքո, նախագահելու է Օքսֆորդի Համալսարանի արեւելագիտության բաժնից դոկտ. Ռոբերտ Թոմսոնը: Նյու Ջերսիի Ռուտգերս համալսարանի ռուսական եւ բյուզանդական պատմության, ինչպես նաեւ արեւելյան քաղաքակրթության դոկտոր Ռոբերտ Հյուսենը զեկուցելու է «Հայկական հասարակությունը Բագրատունյաց թագավորությու-

ընդհանուր թեմային: Նախագահելու է Նյու Յորքի համալսարանի Հելլենիստական ուսումնասիրու-

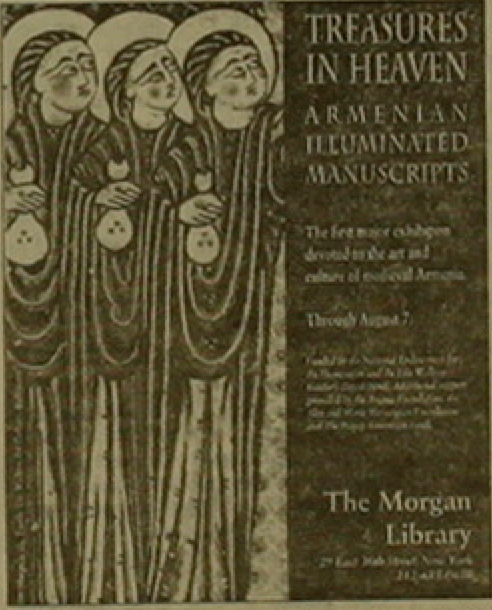

Ցուցահանդեսի ազդագիրը

թյունների կենտրոնից Սոֆիա Վրյոնիսը: Նյու Յորքի Հայկական եկեղեցու Գրիգոր եւ Կլարա Զոհրապ տեղեկատվության կենտրոնի տնօրեն Գեւորգյասվելի Գրիգոր Մախսուդյանը զեկուցելու է «Եկեղեցին եւ հոգեւորականությունը Հայաստանում» թեմայի շուրջ: Կոլումբիայի համալսարանի հայոց պատմության եւ քա-

խագահելու է Նյու Յորքի համալսարանի գեղարվեստի ինստիտուտից դոկտ. Թոմաս Մաթյուզը, որն էլ այս միջոցառման նախաձեռնողն է: Լսվելու են հետեւյալ թեմաները:

Արվեստագիտության դոկտոր Անն-Մարի Վեյլ Կարրը ներկայացնելու է «Բյուզանդական արվեստը եւ Կիլիկյան հայկական թագավորությունը», Պրեսլիա Մուչեքը, Նյու Յորքի համալսարանից, «Իսլամական հայացք հայկական արվեստի վրա», Մետրոպոլիտեն թանգարանից Հելեն Էվանսը «Հայկական արվեստը Արեւմուտք է նայում», իսկ Արեւմտյան Լոս Անջելես քոլեջից Ալիս Թեյլորը «Հայկական արվեստը որպես ինքնության պահպանման միջոց»: Ավելացնենք, որ այս առիթով լույս է ընծայվել նաեւ նկարազարդված ձեռագրերի 269 էջանոց շքեղ մի ալբոմ, որն առաջին անգամը լինելով ամերիկացիներին անգլերեն ընդարձակ տեղեկություններ է տալիս հայկական այդ յուրահատուկ արվեստի մասին: Ալբոմի պատրաստմանը մասնակցել են Թոմաս Մաթյուզն ու Ռոջեր Վիքը Մորգանի գրադարանից: Այն պարունակում է 48 գունավոր եւ 161 սեւ-սպիտակ լուսանկարներ:

Պատրաստեց
ՀԱԿՈԲ ՕՀԱՆՋԱՆՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Ներկայացվեց Դերենիկ Դեմիրճյանի պոեզիան

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՄԱՅԻՍԻ, ՓԱՍՏ: Թանգարանների միջազգային օրվա առթիվ Դերենիկ Դեմիրճյանի տուն-թանգարանը կազմակերպեց հուշ-ցերեկույթ նվիրված գրողի պոեզիային: Թանգարանի նոր աշխատակազմը որոշել է իր աշխատանքային առաջին տարվա ընթացքում անդրադառնալ գրողի ողջ գրական ժառանգությանը եւ ստեղծել նրա դիմանկարը:

«Դերենիկ Դեմիրճյանի գրական առաջին փորձերի արդյունքը նրա բանաստեղծություններն են: Սկզբում մտածում էինք, որ դա պարզապես գրողի ստեղծագործության առաջին էջն է, որն անտեսել չի կարելի», իր զեկուցման մեջ նշեց թանգարանի վարիչ Կարինե Ռաֆայելյանը:

Ցերեկույթի ընթացքում Նունե եւ Արթուր Կարապետյանները ներկայացրին Դեմիրճյանի սիրային, խոհական բանաստեղծություններն ու փիլիսոփայական դրվագները: Այնուհետեւ ջութակահարներ Յանա Սայադյանը եւ Թագուհի Թորոսյանը կատարեցին Դեմիրճյանի սիրած ստեղծագործությունները: Հետաքրքական էր ջութակահարների ելույթը, քանի որ Դեմիրճյանն ինքը եղել է ջութակահար, եւ իր տանը հաճախ է հնչել ջութակի երաժշտությունը:

Հուշ-ցերեկույթի առթիվ տուն-թանգարանի ղեկավարությունը կազմակերպել էր նաեւ փոքրիկ ցուցադրություն: Երկու ցուցափեղկերում ներկայացված էին գրողի բանաստեղծությունների, դրվագների, մանկական ստեղծագործությունների ձեռագրերն ու տարբեր հրատարակությունները:

50 հազար դոլլար հեռուստատեսությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՄԱՅԻՍԻ, ՓԱՍՏ: Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի պետական վարչությունը ճանապարհներ է փնտրում հնացած սարքավորումները նորերով փոխարինելու համար: Այդ նպատակով սերտ համագործակցություն է սկսվել արտասահմանյան առաջնակարգ ֆիրմաների հետ: Վերջերս Հայաստանի ռադիոյի կողմից մի ժամ եթեր է տրամադրվել գերմանական «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական բաժնին: Ստացված գումարը կտրամադրվի հեռուստատեսային եւ ռադիոտեխնիկա գնելու համար: Անհրաժեշտ սարքավորումներ ձեռք բերելու համար կծախսվի գրեթե 100 հազար ամերիկյան դոլլար: «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանի հետ համագործակցությունից ստացված 50 հազար դոլլարը կտրամադրվի Հեռուստառադիոպետվարչության համար համակարգչային տեղեկատվական կենտրոն ձեռք բերելու նպատակով:

Եվրոպոլիսը՝ թղթին

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՓԱՍՏ: 1988 թվի երկրաշարժից հետո Հայաստանի կառավարությունն ու հայ ճարտարապետներն իրենց հոլանդացի գործընկերների հետ միասին մի միտք հղացան՝ Արարատի շրջանի Երասխավան գյուղի տարածքում կառուցել ապագայի քաղաքը՝ Եվրոպոլիսը: Տեխնիկատնտեսական հիմնավորմամբ կազմվեց հատակագիծը՝ սխեման: Ստեղծվեց 30 հոգիանոց հանձնախումբ, որը ստույգ որոշեց տեղանքը: Կառավարությունը հոլանդացիների հետ կնքեց պայմանագիր: Մամուլում ծայր առան բուռն քննարկումներ: Եւ միայն այսօրը: «Այսօր Հայաստանում դժվար է մեկ բնակելի շենք կառուցել, իսկ քաղաքի մասին այս պայմաններում մտածելն անգամ ավելորդ է», ասաց Հայրենտնտեսնախագիծ ինստիտուտի տնօրեն Հրայր Պողոսյանը: Վերջինիս կարծիքով, մնում է սպասել, որ կգան ավելի բարենպաստ օրեր:

ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՓՈՔՐ ԴԱՀԼԻՃ

21 մայիսի, 1994 թ.

Առաջնախաղ-Ներկայացում
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՐԻ
«ԳԵՂԱՐԴ» ՀԱՄՈՒՅԹ

Գեղարվեստական ղեկավար եւ պարերի բեմադրող.
Հայաստանի Հանրապետության վաստակավոր արտիստ
ԱԼԲԵՐՏ ԿԻՋԻՐՅԱՆ

Սկիզբը ժամը 16.00-ին
Տոմսերը վաճառվում են ֆիլհարմոնիկ
փոքր համերգասրահի տոմսարկղում (Աբովյան փողոց 2):

ԱՆԳԼԻԱ

Լոնդոնյան անակնկալ

Վերջերս Լոնդոն՝ դստեր մոտ հյուր մեկնած կոմպոզիտոր Ալեքսանդր Հարությունյանը հաճելի անակնկալ ունեցավ: Երջանիկ պատահականությամբ տեղի լավագույն սրահներից մեկում նա ներկա եղավ կամերային մի համերգի, որի ժամանակ, ի թիվս այլ հեղինակների գործերի, հնչեց իր սյուիտը գործիքային եռյակի համար:

«Սյուիտը կատարեց ամերիկյան Վերդեր եռյակը, որի հետ ինքս ստեղծագործական կապեր ունեմ, երեւան վերադառնալուց ասաց կոմպոզիտորը: Նա խանգյալ տարի Վերդեր եռյակը (Վերդերը ջութակահարի ազգանունն է) դերը ջութակահարի ազգանունն է) նամակով ինձ խնդրեց մի գործ գրել իր համար: Սյուիտը գրեցի, նրանք առաջին անգամ այն անցյալ տարի նվագեցին ԱՄՆ-ում, այնուհետեւ մտցրին իրենց հյուրախաղային ծրագրերի մեջ: Համերգը հաջողություն ունեցավ, կատարումն արժանացավ ունկնդիրների սիրալիր ընդունելությանը: Եռյակը բավականին բարձր մակարդակի խումբ է, ուժեղ կազմով: Ինձ վրա առանձնապես տպավորություն թողեց կլառնետահարուհու նվագը, ի դեպ, նա ջութակահարի տիկինն է: Շատ կուզենայի, որ այդ հրաշալի խումբը մեկ անգամ էլ մեր կողմերում երեւա, բայց դա գրեթե երազանք է, որովհետեւ նրա լոնդոնյան ելույթը որոշված էր դեռեւս մեկ տարի առաջ: Կոմպոզիտորի հետ հանդիպման ժամանակ ամերիկյան արտիստները, շնորհակալություն հայտնելով սյուիտի համար, միաժամանակ խնդրեցին, որ Հարությունյանը իրենց համար մեկ գործ եւս գրի՝ ավելի «լայնաշունչ ստեղծագործություն», եւ այդ խնդրանքը չմերժվեց: «Դա լինելու է կոնցերտ կամ վարիացիաներ եռյակի եւ սիմֆոնիկ նվագախմբի համար, ասաց կոմպոզիտորը, եւ պիտի կատարվի 1995 թվականին»:

ԱՆԻ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ
Արմենպրես

ԿՐԵՏԵ

Շալյապինի թոռը ուզեր է հանձնում զինապալատին

ՀՌՈՄ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Ֆյոդոր Շալյապինի թոռը Ֆրանկո Լիփերտին, Կրեմլի զինապալատին նվեր է հանձնել իր պապի ծեռքի ժամացույցը, որը զարդարված է երկկգլխանի արծվի պատկերով ու բանկարժեք քարերով: Այդ ժամացույցը Նիկոլայ Երկրորդը 1908 թ. նվիրել էր ռուս արտիստին, ի նշան նրա տաղանդի մեծագույն ճանաչման: Ֆրանկո Լիփերտին անձամբ ինքը եւ իր ընտանիքը երջանիկ են, որ պապին պատկանող ժամացույցը տեղ կգտնի Կրեմլի թանգարանում:

ՀՐԱՏԱՊ

6-րդ ստուդիան ավերակների մեջ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՓԱՍՏ: Անցյալ տարի ամռանը հեռուստատեսության եւ ռադիոյի պետական վարչության շենքում բռնկված հրդեհի հետեւանքով ամբողջությամբ այրվեց ռադիոյի ձայնագրման 6-րդ ստուդիան: Որպես երաժշտական ստուդիա այն եզակի արժեք ուներ հանրապետությունում: Շուտով կլրանա հրդեհի մեկ տարին, սակայն մինչ օրս ստուդիան նույն մոխրացած վիճակում է: Վարչության պետի ռադիոյի գծով տեղակալ պրն. Զախարյանը դա բացատրեց նրանով, որ ստուդիայի վերականգնումը ենթադրում է ոչ թե սովորական շինարարական աշխատանքներ, այլ երաժշտական ձայնագրման առանձնահատկություններ ապահովող լուրջ մեխանիզմների համակարգ: Հրդեհից այնպես էր վնասել ստուդիան, որ սկզբում առաջարկվեց պարզապես նոր ստուդիա կառուցել վարչության շենքի հարեւանությամբ, սակայն ծախսերի հսկայական չափերը անհրաժեշտ դարձրին այս գաղափարը: Այժմ արդեն պատրաստ է վերականգնման նախագիծը, կատարվում է նախահաշվարկը, սակայն անհրաժեշտ գումարը դեռ վարչությունը չի տրամադրել: Իսկ քանի որ 6-րդ ստուդիան անմխիթար վիճակում է, ձայնագրությունները այժմ կատարվում են նախկին կինոստուդիայի շենքում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԵՔԵՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Սլավոնական գրի տոն Հայաստանում

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը եւ ԱՕԿՄ-ին կից «Հայաստան-Բուլղարիա» ընկերությունը հրավիրում են ձեզ հանդիսավոր ցերեկույթին, նվիրված սլավոնական գրի, բուլղարական լուսավորության, մշակույթի եւ մամուլի օրվան, որը տեղի կունենա մայիսի 22-ին ժամը 15:00-ին Երեւանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնի շենքում:

КУЛЬТУРНОЕ ОБЩЕСТВО "ТЕКЕЯН"

Праздник славянской письменности в Армении

К 1131 - летию славянской азбуки
Культурный союз им. ТЕКЕЯНА
и общество «АРМЕНИЯ-БОЛГАРИЯ» при АОКС
приглашают Вас на торжественный вечер, посвященный Дню славянской письменности, болгарского просвещения, культуры и печати, который состоится 22-ого мая в 15[00] ч. в здании Ереванского русского драматического театра им.
К. СТАНИСЛАВСКОГО

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Հրատապ

ՂԱՐԱԲԱՂ-ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ռուսական մամուլը մեկնաբանում է մոսկովյան խոսակցությունները

Ադրբեջանում քաղաքական դիմակայությունն ուժեղանում է

«Սեգոդնյա» թերթը, մեկնաբանելով 17 մայիսի մոսկովյան խոսակցությունները, գրում է, որ թեեւ առայժմ հրադադարի ոչ մի պայմանավորվածություն չի հարգվել, այնուամենայնիվ հակամարտ կողմերը «գործնականում հասունացել են» երկարաժամկետ զինադադարի համար: Մինչ հայերը, գրում է թերթը, ոչ մի տարածք չունեն գրավելու, ադրբեջանցիներն էլ միջոց չունեն առաջանալու: Ադրբեջանի ռազմական միավորումները հասցրել են կազմվել եւ ծավալել ձմեռային հակահարձակողականը եւ այժմ անկարող են կռվելու:

Թեեւ, գրում է թերթը, Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը բանակցություններում «կարծր», սակայն «ժողովրդավարական ոգի» ցույց տվեց բոլոր խոսակցություններին հրավիրելով լրագրողներին, որպեսզի ամեն ոք իմանա, թե՛ ում է մեղադրելու պատերազմի շարունակման համար: Եվ Գրաչովի «ռումբը» հաջողակ էր, եզրակացնում է թերթը: Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար Մամեդռաֆի Մամեդովի բոլոր փորձը՝ ուժերի տարանջատման գործընթացը կապել գրավված տարածքներից հայկական ուժերի անմիջական հեռացման հետ, ինչպես նաեւ նրա բողոքը Ղարաբաղի հրամանատարի մասնակցության դեմ, ոչ մի արդյունք չտվեց: Գրաչովը վերջինից պահանջեց միայն հստակ պատասխաններ տալ հարցումներին եւ ոչ հստակ հարցերի լուծումը վերապահել քաղաքագետներին: Խոսակցությունները, գրում է թերթը, ճռռակոտ էին, սակայն սեղանների վրա դրոշներ չկային: Երբ խոսակցությունները հասան խաղաղարար ուժերի գործունեությունը ֆինանսավորելու հարցին, հայկական կողմն առիթն օգտագործեց բարձրացնելու Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը: Հայաստանը, Ադրբեջանը եւ Ղարաբաղը պետք է վճարեն հավասար 33 տոկոս, իսկ Ռուսաստանը 1 տոկոս:

Մեկնաբանելով նույն բանակցությունները, «Նեզավիսիմայա գազետան» շեշտում է, թե Գրաչովը փաստորեն «սոլո նվագեց», մինչ մյուս նախարարները «համաձայնվում էին նրա առածներին»: «Երբ ուզում եք, որ ես ձեր միջնորդը լինեմ, ես գտնվում եմ ձեր տրամադրության տակ, իսկ երբ դուք ռուսական միջնորդական առաքելության մասին ուրիշ տեսակետներ ունեք, խնդրեմ, գնացեք եւ շարունակեք սպանել իրար, եւ այդ դեպքում մենք չպիտի վատնենք ձեր դրամը, ոչ էլ դուք իմ ժամանակը», հայտարարեց Գրաչովը բացեիբաց:

Իր հերթին Վլադիմիր Կազիմիրովը շեշտեց, թե «ժամանակ պետք չէ կորցնել խաղաղության ծրագրի մյուս (քաղաքական) հանգրվանների վրա: Այնուամենայնիվ, բանակցության կողմերը փորձ արեցին ճշգրտելու ճակատային գիծը, ներառյալ Իրանի հետ 110 կիլոմետրանոց սահմանագիծը, որը ներկայումս վերահսկվում է ղարաբաղյան ուժերի կողմից, ինչը սակայն հետաձգվեց: Ամենայն հավանականությամբ, գրում է «Նեզավիսիմայա գազետան», փաստաթուղթը պետք է համաձայնեցվի համապատասխան պետությունների պետերի հետ, անշուշտ, երբ մինչ այդ չխախտվի հրադադարի համաձայնությունը:

Մյուս կողմից, Ադրբեջանում, ինչպես հաղորդեց Սնարկ գործակալությունը մայիսի 19-ին, ղեկավարության գործողությունների վճռական դատապարտումով հանդես եկավ անցյալ կիրակի ստեղծված հանրապետության քաղաքական կուսակցությունների ու կազմակերպությունների քաղկենտրոնը: Հայտարարության մեջ նշվում է, որ ներկա իշխանությունները, որոնք անկարող են պաշտպանել հանրապետության տարածքային ամբողջականությունը, դիմակայել ագրեսիային, բարելավել ժողովրդի կենսամակարդակը, «խայտառակ» Բիշքեկի արձանագրության ստորագրման առաջացրած համընդհանուր դժգոհությունը վերացնելու նպատակով էլ ավելի է խստացել պայքարը ընդդիմության դեմ: Դրա վկայություններն են ժողճակատի շտաբի գրավումը, ոստիկանության զինված ներխուժումը Ազգային անկախության կուսակցության եւ «Միլլի յեթ» թերթի խմբագրության հարկաբաժիններ, «Ազադլիգ» թերթի խմբագրության գրավման փորձը, Օրդուբադում խաղաղ հանրահավաքի մասնակիցների հանդեպ բռնությունը, Բաքվում կանանց ցույցի ցրումը, BMT մասնավոր հեռուստաալիքի փակումը, քաղաքական գրաքննության հաստատումը, որոշ պատգամավորների հալածանքը, մի շարք այլ փաստեր:

Բիշքեկի արձանագրությունն ստորագրած Միլլի մեջլիսի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւի վերջին հեռուստաելույթը գնահատվում է որպես մի փորձ, որի նպատակն է ահաբեկման միջոցով ժողովրդին համոզել այդ փաստաթղթի մերժման անհնարինությանը եւ այդպիսով պարտվողական տրամադրություններ առաջացնել:

Հայտարարությամբ պահանջվում է վերջ դնել հետապնդումներին: Հակառակ դեպքում հայտարարության հեղինակներն իրենց իրավունք են վերապահում դիմելու պատասխան քաղաքական քայլերի: Ընդսմին ընդգծվում է, որ հնարավոր հետեւանքների համար ամբողջ պատասխանատվությունը կընկնի Ադրբեջանի ներկայիս ղեկավարության վրա:

Հայտարարությունն ստորագրել են Մայր հող, Միասնական Ադրբեջան, Վերածննդի եւ առաջադիմության, Ճշմարիտ ուղի, Աշխարհիկ, Հայրենակից, Ազգային անկախության, Մուսավաթ, Թյուրքական աշխարհի միասնություն, Ժողովրդական ազատության, Ժամանակակից Թուրան կուսակցությունների, Ժողճակատի, Անկախ ժողովրդավարական կուսակցության, Ձեռնարկատերերի ժողովրդավարական կուսակցության, ինչպես նաեւ մարդու իրավունքների պաշտպանության միջազգային ընկերության Ադրբեջանի ազգային բաժանմունքի ներկայացուցիչները:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Որոշ հաջողություննե՞ր

Անդրադառնալով Ռուսաստանում բարեփոխումների գործընթացին, The Economist հանդեսի Մոսկվայի թղթակիցը ապրիլի 29-ի համարում գրում է, թե որոշ կայունություն է նկատվում ֆինանսական բնագավառում: Անցյալ օգոստոս ամսից սկսած փողի արժեզրկումը հաջողվել է նվազեցնել, հասնելով 9,9 տոկոսի փետրվարին եւ 7,8 տոկոսի՝ մարտին: Այդպիսի առաջադիմությունը խրախուսելու նպատակով Միջազգային վալյուտային ֆոնդը ապրիլի 20-ին համաձայնվել է եւս 1,5 միլիարդ դոլարի փոխատվություն կատարել Ռուսաստանին: Արտասահմանյան ներդրումները նույնպես ավելացել են, սակայն ամբողջ հարցն այն է, վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինն արդյոք կկարողանա՞ այս ժամանակավոր հաջողությունները դարձնել տնտեսական իսկական նվաճումներ:

Ներկա դրությամբ կարծես նախադրյալներ կան: Փոխվարչապետ Անատոլի Չուբայսը հավաստիացնում է, որ նախկին պահպանողական նախարարները փոխվել են այժմ. երբ 1992-ին նրանք բոլորովին չէին հասկանում, թե բյուջեում առաջացած մեծ բացը կարող է արժեզրկում առաջացնել, ապա 1993-ին սկսեցին վերապահումներով ընդունել այն, իսկ 1994-ին հաստատ համոզվեցին դրանում: ՄՎՖ-ի ավագ աշխատակիցներից մեկը նույնիսկ ավելի առաջ է գնում պնդելով, որ դեկտեմբերին ընտրված դուման «շատ ավելի օրինական է եւ լի պատասխանատվության զգացումով, քան նախկին խորհրդարանը»:

Բայց անշուշտ դեռ վաղ է «ճակատամարտի» հաղթական ավարտի մասին խոսելը: Նախագահ Բորիս Ելցինն արժեզրկման 3-ից 5 տոկոսի սահմանագիծ էր դրել, որին հասնելու համար դեռ շատ ջանքեր պետք է գործադրվեն: Այդ առումով էլ նախագահ-վարչապետ փոխհարաբերությունները կարող են սրվել մոտ ապագայում, մանավանդ եթե հաշվի առնենք այն հանգամանքը, որ Չեռնոմիրդինն ամեն կերպ փորձում է ամրապնդել իր դիրքերը որպես Ռուսաստանի հաջորդ նախագահի: Կառավարության կազմից Ֆյոդորովին եւ Գայդարին հեռացնելուց հետո միակ միջոցը, որով նա կարող էր սիրաշահել թե՛ իր անմիջական բոսին՝ Ելցինին, թե՛ արեւմուտքի ղեկավարներին, ՄՎՖ-ից փող ձեռք բերելն էր: Իսկ դրան հասնելու համար Չեռնոմիրդինը պետք է այդ խոշոր կազմակերպությանը խոստանար բյուջեի բացը չգերազանցել 10 տոկոսից: Հաշվի էր առնված, որ այս տարի արդյունաբերական արտադրության անկումը սպասվում է 8-9 տոկոսի չափով: Ամբողջ անցյալ տարվա ընթացքում այն արդեն 24 տոկոսով անկում էր ապրել: Իրականում կարող է պատկերը մի փոքր ավելի մխիթարական լինել, քանի որ այդ թվերում մասնավոր հատվածի արտադրությունները չեն արտահայտված, բայց պետք է նշել, որ նրանք կամ նրանցից շատերը այդ արտադրության դիմաց հարկեր չեն վճարում:

Բայց անընդհատ նվազող հարկային մուծումներից ավելի լուրջ խնդիրներ էլ կան Չեռնոմիրդինի առաջ: Առաջին հերթին նա պարտավոր է վերահսկել ծախսերը: Երկրորդ, նա պետք է խորհրդարանում ստեղծի կառավարությանը պաշտպանող քաղաքական ամուր հենարան: Ապրիլի 15-ին բյուջեի ներկայացված նախագիծը միայն երրորդ քվեարկությունից հետո հավանության արժանացավ: Կառավարության ընդդիմադիրներն ամեն ինչ անում են ծախսումների վերահսկողությունը վերացնելու համար: Նրանք օգտագործում են բյուջեն վերանայելու համար Դումայում ստեղծված հանձնաժողովները: Իսկ ներկա ֆինանսների նախարար Սերգեյ Դուբինինը, որը նշանակումից երեք ամիս հետո՞ էլ դեռ «պաշտոնակատար» է մնում, չունի նախկինի՝ Ֆյոդորովի «ջիղը» գործը լավ կազմակերպելու համար: Հետեւանքում ծախսումների վերահսկողությունն իրոք թուլացել է վերջերս, եւ The Economist-ի թղթակցի կանխատեսումներով, կարող է ամբողջովին «փլփլվել», որովհետեւ հարցին [illegible] մոտեցում չկա: Երբեմն էլ վերահսկողության լծակ հանդիսացող որոշումներն այնքան հին են, որ հնարավոր չէ ներկա պայմաններում կիրառել դրանք: «Իսկ նորերի մասին մտածողներ չկան», ասում է Ֆյոդորովը:

Տնտեսության կայունացմանը մեծապես նպաստելու են հողային բարեփոխումները, որոնց ծնողներից է եղել այժմ Չուբայսը, սկսելով Նիժնի Նովգորոդից, որտեղ արդեն վերացվել են կոլեկտիվ տնտեսությունները: Հողը մասնավոր սեփականություն դարձնելու դեպքում կառավարությունը հարկադրված չի լինի լրավճարներ հատկացնել, եւ այդպիսով հսկայական գումարներ կարող են տնտեսվել: Եթե այս բնագավառում Չեռնոմիրդին-Չուբայս համագործակցությունը հաջողության հասնի, գնահատանքի արժանի բաժինը, այնուամենայնիվ, գնալու է առաջինին՝ վարչապետին եւ, ինչ խոսք, մեծացնելու է Ռուսաստանի հաջորդ նախագահը դառնալու նրա հնարավորությունները:

Պատրաստեց
ՅԱԿՈԲ ԾՈՒԼԻԿՅԱՆԸ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ-ՏԱՋԻԿՍՏԱՆ

Ռուբլու միասնական տարածք կստեղծվի մինչեւ հունիսի կեսերը

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՄԱՅԻՍ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանը եւ Տաջիկստանը մտադիր են արդեն մինչեւ հունիսի կեսերը ռուբլու միասնական տարածք ստեղծել: Այդ գործընթացն արագացնելու անհրաժեշտության մասին հայտարարել Տաջիկստանի ազգային դրամատան նախագահ Կայում Կավմիդինովը: Նրա խոսքերով, նման կարծիք է արտահայտվել նաեւ երկու պետությունների ղեկավարների ամսույս սկզբին Մոսկվայում կայացած հանդիպման ժամանակ: Դրան համապատասխան կառավարությունները արագորեն նախապատրաստում են երկկողմ պայմանագրերի նախագծերը, որպեսզի մինչեւ հաջորդ ամսվա կեսերը դրանք ստորագրվեն: Դրանցում հաշվի են առնվելու համագործակիցներին վերաբերող տնտեսական բոլոր խնդիրները, այդ թվում դրամատնային, մաքսային եւ հարկային համակարգերի «միակցումը»:

Նոր տիպի ընդհանուր դրամական տարածության ստեղծումը պահանջում է երկու պետությունների ժողովրդական տնտեսության զարգացման տրամաբանությունը: Հարյուրամյակներով մենք միասնական տարածք ունեցող երկիր էինք, միասնական տնտեսությամբ շաղկապված բազմաթիվ կապերով, ասաց Կայում Կավմիդինովը: Օրինակ, Տաջիկստանի բամբակազտման գործարանները հում էին մատակարարում Ռուսաստանին, իսկ այնտեղից սարքավորումներ ստանում արտադրամասերի հանդերձման համար, ինչպես նաեւ պահեստամասեր, վառելանյութ: Այժմ տնտեսական կապերի խզվելու, նախկին խորհրդային հանրապետությունների սեփական դրամական միավորներ մտցնելով, անհնար է դարձել ուղղակի հաշվարկները համագործակիցների միջեւ, ինչը հանգեցրել է բերավճարումների ճգնաժամին:

Ռուբլու գծով դաշինքը, ընդգծեց դրամատան նախագահը, դրամական զանգվածին թույլ կտա ազատորեն հատել «սահմանները», ինչը կօգնի վերականգնելու երբեմնի տնտեսական հարաբերությունները, լավ պայմաններ ստեղծելով Տաջիկստանի տնտեսության վերելքի համար:

Կայում Կավմիդինովը քննադատաբար վերաբերվեց զանգվածային լրատվության որոշ միջոցների այն հաղորդումներին, թե հանրապետությունն իր արդեն ունի ազգային արժույթ, որն արտահոսում է Ռուսաստան, Ուզբեկստան, մյուս հարեւան երկրներ: Ամեն մի անկախ պետություն, ասաց նա, ջանում է բարելավել իր դրամական համակարգը: Առավել եւս հանրապետությունները, որոնք այսօր կանխիկ դրամի պակաս են զգում. դա կարելի է ասել համագործակցության փաստորեն բոլոր երկրների մասին: Նման գործողությունները վերաբերում են կառավարության իրավասության ոլորտին եւ մինչեւ մի որոշ շրջան ենթակա չեն լայն քննարկման:

Առավել եւս, որ Տաջիկստանը ԱՊՀ հինգ այլ հանրապետությունների հետ ստորագրել է ռուբլու միասնական գոտու մեջ մտնելու պայմանագիրը: Ինչ վերաբերում է կանխիկ ռուբլու հարեւան հանրապետություններ արտահոսելու երեւույթներին, ապա, դրամատան նախագահի կարծիքով, դրանք անհիմն են. կան մեխանիզմներ, որոնք ի վիճակի են արգելք դնել դրա ճանապարհին: Այդ թվում եւ այնպիսին, ինչպես հանրապետական շուկան ապրանքով լցնելը, ինչը թույլ կտա պայքարել ուրիշ երկրներ կապիտալի արտահոսքի դեմ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

ծրագրի ավարտական վկայագրի շնորհումով

ՀԱՀ-ն նախաձեռնում է «Հասարակական առողջապահություն» մեկ տարվա ծրագիր, որի վերջում կտրվի վկայագիր: Ծրագրի նպատակն է համապատասխան կրթությամբ մասնագետներին պատրաստել հասարակական առողջապահության ոլորտում աշխատելու համար: Առանձնահատուկ ուշադրություն կտրվի առողջապահության հիմնական գիտությունների ծրագրավորում, գնահատում, կառավարում, կապի միջոցներ, համաճարակաբանություն եւ ղեկավարում, ուսումնասիրությանը: Դիմորդները պետք է լինեն բժշկական (ատամնաբուժական բաժինը ներառյալ) եւ անասնաբուժական ինստիտուտների շրջանավարտներ, ինչպես նաեւ ճարտարագիտական, բնագիտական, հասարակագիտական կամ այլ հարակից մասնագիտությունների բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք: Անհրաժեշտ է նաեւ առողջապահության կառավարման կամ հասարակական առողջապահական ծառայության բնագավառում առնվազն երկու տարվա աշխատանքային փորձ:

ՀԱՀ ընդունվելու համար անհրաժեշտ է, որ ընդհանուր գնահատականների միջին ցուցանիշը լինի 4.0 եւ բարձր, ինչպես նաեւ TOEFL քննությունից հավաքել 550 միավոր կամ ՀԱՀ-ում մայիսի 28-ին կազմակերպվող անգլերեն լեզվի քննությունից ստանալ բավարար գնահատական: Անհրաժեշտ է ստանալ բավարար գնահատական նաեւ յուրաքանչյուր դեկտեմբերին ՀԱՀ-ում կազմակերպվելիք GRE քննությունից: Այն անձանց համար, ովքեր բավականաչափ չեն տիրապետում անգլերեն լեզվին, 1994 թ. աշնանը ՀԱՀ-ում կկազմակերպվեն դասընթացներ:
1995 թվ. գարնան եւ ամռան ընթացքում ուսանողները կունկնդրեն հետեւյալ դասընթացները. առողջապահության վարում եւ կառավարում, կենսավիճակագրություն, համաճարակաբանություն եւ վարքագծային գիտություններ:
Դիմորդների վերջնական ընտրությունը կկատարվի 1995 թ. փետրվար ամսին: Ընդունված ուսանողների թիվը չի գերազանցի 20 հոգուց:
Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետը սույն թվականի մայիսի 27-ն է: Դիմումների ձեւերը կարելի է ստանալ ՀԱՀ-ի գրանցման բաժնից: Հասցե Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 1 հարկ, հեռ. 27-10-85
Հիշեցնում ենք, որ ընդունելությունը Գործարար Ղեկավարում, Ճարտարագիտություն, Քաղաքագիտություն բաժիններ եւ «Անգլերենի դասավանդում, որպես երկրորդ լեզու» նոր բացված ծրագիրը շարունակվում է մինչեւ մայիսի 27-ը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

ՀԱՀ

Նելսոն Մանդելա. «Գոհ եմ արդյունքներից»

Նախկին քաղբանտարկյալ և ցեղախտականության դեմ պայքարի առաջամարտիկ, 75-ամյա Նելսոն Մանդելան մայիսի 10-ին դարձավ Հարավաֆրիկյան Հանրապետության ժողովրդավարականորեն ընտրված առաջին նախագահը: Դրանից ընդամենը 3 օր առաջ նրա հետ հարցազրույց են ունեցել Time շաբաթաթերթի պատասխանատու աշխատակիցներ Ջոն Ստեֆըր, Սքոթ Մաքլեոդն ու Պիտեր Հոթորնը:

— ՄԱԿ-ի քարտուղար Բուտրոս-Ղալին կոչ է արել աֆրիկյան երկրներին Ռուանդա ուղարկել խաղաղարար ուժեր: Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունը մասնակցելու է դրան:

— Մեր անվտանգության ուժերը ներկայումս շատ տարբեր վայրերում են տեղաբաշխված: Բայց այն փաստը, որ զուլուների առաջնորդ Բոթելեզին այժմ մասնակցում է կառավարության կազմավորմանը, հեշտացնում է հարցերը: Մենք այնքան մեծ քանակությամբ ուժերի կարիք չենք ունենա Նաթալում: Այնպես որ ի վիճակի կլինենք մի զորամիավորում տրամադրել: Աֆրիկան շատ խնդիրներ ունի լուծելու, և ես հակված եմ այդ լուծումներին օժանդակելու: Բայց նախ պետք է վստահ լինեմ, որ ամեն ինչ բնականոն է այստեղ` իմ երկրում:

— Իսկ Աֆրիկային օգնություն ցուցաբերե՞լը:

— Դա մենք սիրով կանենք: Բայց մենք կուզենայինք գործել հավասարության սկզբունքով, այսինքն խորհրդակցելով մյուս երկրների հետ, թե ինչ դեր է վերապահվում մեզ այս կամ այն խնդրի լուծման առնչությամբ: Մենք էլ խնդիրներ ունենք, որոնցից առաջինն այն է, որ պարտավոր ենք բարելավել մեր «իմիջը» և տպավորություն չթողնենք, թե ցանկանում ենք տնտեսապես իշխել մյուս երկրների վրա:

— Դուք ասում եք, բավարարված եք, որ ձեր կուսակցությունը ձայների 63 տոկոսով հաղթանակեց, մինչդեռ երկու-երրորդի դեպքում դուք հնարավորություն կստանայիք մի նոր սահմանադրություն գրել առանց ձայների 20 տոկոսը ստացած դը Քլերկի կուսակցության մասնակցությանը: Մենք երբեք չենք հանդիպել մի քաղաքագետի, որը գերադասեր քիչ քվեներ ստանալը: Կարո՞ղ եք բացատրել:

— Դը Քլերկն առաջինն էր, որ ինձ զանգահարեց և իր մտահոգությունն արտահայտեց այն մասին, թե մենք ձայների մեծամասնությանը հասնելու եզրին ենք: Նա շատ էր մտահոգ: Իսկ ես չէի ուզում, որ նա մտահոգվի: Ձայների մեծամասնությունը ունենալու դեպքում կարող էր դրությունը լարվել, մինչդեռ մենք բնականոն ընթացք էինք ցանկանում: Դրա համար էլ ես գոհ եմ արդյունքից:

— Պատմությունն ինչպե՞ս կդատի դը Քլերկին:

— Պարոն դը Քլերկը հաջողություն մնացել բացահայտորեն ասելու, որ «ցեղախտականության քաղաքականությունը տապալվեց: Լավագույն միջոցն այժմ բանակցություններն են»: Մենք պետք է նրան շնորհավորենք դրա համար: Բայց կուսակցությունը արդեն պատրաստված էր հաղթանակի: Հինգ տարի անց ոչ ոք չի հիշելու նրա Ազգային կուսակցությունը: Նա այս ընտրապայքարի ժամանակ շատ վատ, ցեղապաշտական խաղեր խաղաց: Բայց առանց նրան մենք չէինք կարողանա հասնել այս հաջողությանը: Համագործակցության շնորհիվ մենք կարողացանք խուսափել մեր տնտեսության քայքայումից:

— Դուք մտահոգվա՞ծ եք երկրի կայունության հարցով:

— Ես հոռետեսորեն չեմ տրամադրված ապագայի նկատմամբ: Հանդիպումներ եմ ունեցել Հարավաֆրիկյան պաշտպանության ուժերի ամբողջ անձնակազմի և ոստիկանության հրամանատարների հետ: Երեք օր առաջ հանդիպեցի աջակողմյան ուժերի ղեկավար Կոնստանս Վիլժոենի հետ ու շատ արդյունավետ խոսակցություն ունեցա: Մենք ծրագիր կազմեցինք աֆրիկաներ ցեղի պահանջները բավարարելու համար: Վիլժոենը, որի կուսակցությունը ձայների ընդամենը երկու տոկոսն ստացավ, հետամուտ էր ստեղծել նրանց համար առանձին պետություն: Այժմ, Բոթելեզին ընդդիմադիր կառավարության կազմի մեջ, բռնությունները կնվազեն, և գուցե խաղաղ վերանան Նաթալում: Ինչ վերաբերում է երրորդ ուժի (աջակողմյանների) առկայությանը, նշեմ, որ բանակն ու ոստիկանությունը մեր հսկողության տակ են: Պարոն դը Քլերկը փորձեց կիսել պաշտպանությունը, խնդրելով իրեն վերապահել բանակը կամ ոստիկանությունը: Ես մերժեցի ասելով, որ երկուսն էլ պետք է մեր հսկողության տակ լինեն: Միայն մենք կարող ենք երրորդ ուժի հարցերը լուծել:

— Ինչպե՞ս է ձեր առողջությունը:

— Առողջությունս լավ է: Լարվածությունը մեծ է: Առաջիկա մի օր որսորդության եմ գնալու, բայց բնության պահպանության անդամներին իմաց չտամ: Մի անգամ ես ցուլ սպանեցի: Մինչեւ արգելավայրից օդանավակայան վերադարձս ցուցարարների մի ամբողջ խումբ էր հավաքվել, որոնք սկսեցին բղավել «դու մարդասպան ես»: Ես կլսեմ բժիշկներիս և մի քիչ կհանգստանամ:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Մարդու իրավունքների «աննախադեպ» խախտումներ

Հենվելով մարդու իրավունքների պաշտպան թուրք ակտիվիստների եւ ամերիկյան կառավարական զեկուցագրերում բերված տեղեկությունների վրա, «Վաշինգտոն փոսթ» թերթի թղթակից Կարիլ Մըրֆին գրում է, որ թուրք անջատողականների դեմ մղվող պայքարում մարդու իրավունքների խախտումներն ավելացել են եւ բռնություններն «աննախադեպ» չափերի հասել Հարավարեւելյան Թուրքիայում: Խախտումները կատարվել են թուրքական անվտանգության եւ զինվորական ուժերի (որոնք պաշտպանում են գաղտնի «հակաահաբեկչական» ջոկատներին), ինչպես նաեւ PKK-ի` քրդական բանվորական կուսակցության (որին Վաշինգտոնը համարում է «ահաբեկչական» խմբավորում) կողմից:

Վարչապետ Չիլլերն, անտեսելով ԱՄՆ-ի եւ արեւմտյան մյուս երկրների խորհուրդներն այն մասին, թե քաղաքական եւ մշակութային որոշ զիջումներ կատարելով, հնարավոր է լարվածությունը թուլացնել եւ քուրդ անջատողականներին սիրաշահել, ընդհակառակն ամբողջովին նեցուկ է կանգնել բանակի արարքներին եւ վերջերս սահմանափակել քրդամետ միակ օրինական կուսակցության գործունեությունը` ձերբակալել տալով 6 քուրդ խորհրդարանականների:

Բռնությունների այս աճն ու լարվածության սրումը գալիս են միանալու երկրի խոր տնտեսական ճգնաժամին եւ վերջին ընտրություններում իսլամական կուսակցության հաղթանակին` փաստեր, որոնք չեն կարող անտարբեր թողնել արեւմտյան երկրներին: Որպես ՆԱՏՕ-ի անդամ, Թուրքիան սերտ կապեր ունի ԱՄՆ-ի հետ, որից ստանում է 405 միլիոն դոլլարի ռազմական օժանդակություն եւ 1,1 միլիոն դոլլար` մասնագետների (այդ թվում մարդու իրավունքների պաշտպանության գծով) պատրաստման համար:

«Վաշինգտոն փոսթ» թերթը իր մայիսի 12-ի համարում ավելացնում է, որ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարության եվրոպական հարցերի օգնական Ստիվն Օքսմենը մարտին Անկարա կատարած իր այցելության օրերին անսովոր քննադատական խոսքերով կոչ է արել Թուրքիային «քաղաքական լուծում» գտնել քրդական հարցին: «Մենք պաշտպանում ենք Թուրքիայի կառավարության պայքարը PKK-ի ահաբեկիչների դեմ, նշել է նա թուրք լրագրողներին, բայց համոզված ենք, որ միայն ռազմական միջոցներով հնարավոր չէ հասնել վերջնական լուծման»:

Թերթում նշվում է նաեւ, որ Թուրքիայի մարդու իրավունքների պաշտպանության ասոցիացիայի 9 անդամներ սպանվել են վերջին 2 տարիների ընթացքում, իսկ 57 գրասենյակներից 27-ը փակվել են «ոստիկանական ճնշումների» ներքո, ըստ այդ ընկերության նախագահ` Ակին Բիրդալի:

Մյուս կողմից Հելսինկիի դիտորդների խումբը նշում է, որ 1992-93 թվերին 17 լրագրողներ եւ 14 թերթ բաժանողներ (կապված քրդամետ թերթերի հետ) սպանվել են:

ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտի վերջին զեկուցագրում նշվում է. «1993-ի ընթացքում տանջանքն ու ուժի չափազանց օգտագործումը անվտանգության ծառայողների կողմից շարունակվում էին եւ Հարավարեւելյան Թուրքիայում: Բռնարարքները հասել են աննախադեպ չափերի»: ■

ՏԱՐԱԾՔ

Եվրոպա մտնելու Թուրքիայի հնարավորությունները աճել են

ԱՆԿԱՐԱ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հաղորդում է թուրքական «Ջյումհուրիյեթ» թերթը, Արեւմտաեվրոպական միությունում Թուրքիայի դիրքերն ավելի ու ավելի են ամրապնդվում: Ներկայումս լարված բանակցություններ են վարվում Թուրքիային միության լիիրավ անդամի կարգավիճակ տալու շուրջը: Բրյուսելի մշտական ներկայացուցիչների հանդիպման ժամանակ ընդունված համապատասխան փաստաթուղթը պետք է հաստատվի Արեւմտաեվրոպական միության նախարարների խորհրդի նիստում, որին մասնակցելու են Թուրքիայի արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինը եւ պաշտպանության նախարար Մեհմեդ Գոլհանը:

Չառնչելով մարդու իրավունքների հետ...

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Միացյալ Նահանգների Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի 106 անդամներ դիմել են նախագահ Քլինթոնին` կոչ անելով Չինաստանի համար երկարաձգելու ԱՄՆ-ի հետ առեւտրում առավել նպաստավորման ռեժիմը: Սպիտակ տուն ուղարկված նամակում նրանք հանդես են եկել հօգուտ այն բանի, որ նախագահը այդ հարցը չկապի Չինաստանում մարդու իրավունքների բնագավառում տիրող վիճակի հետ, որը սուր տարաձայնությունների առարկա է Վաշինգտոնի եւ Պեկինի միջեւ:

Կոնգրեսը պարտավորեցնում է

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 1993 թ. ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնի եւ նրա ընտանիքի անդամների կարողությունը գնահատվում էր 630 հազար դոլլարից մինչեւ մեկ միլիոն 620 հազար դոլլարի սահմաններում: Սպիտակ տան ղեկավարը այդ մասին հաղորդել է կառավարական էթիկայի համապետական վարչությանը, այդպիսով կատարելով ԱՄՆ Կոնգրեսի այն որոշումը, որը վարչակազմի բարձրաստիճան անդամներին պարտավորեցնում է հանրությանը իրազեկ պահել իրենց ֆինանսական վիճակին վերաբերող մոտավոր տվյալների մասին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մայիսի 27-ին ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտում տեղի կունենա գիտական նստաշրջան նվիրված ՊԱՐՈՒՅՐ ՍԵՎԱԿԻ ծննդյան 70-ամյակին:
Սկիզբը ժ. 12-ին:
Հասցեն` Գրիգոր Լուսավորչի փողոց 15:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի բազմազավակներ, այրեր ու մայրեր, անապահով ընտանիքներ

Եթե ձեզ մտահոգում է ազգի ապագան, ձեր երեխաների վաղվա ճակատագիրը, ոչնչացվող գենոֆոնդի ու սովի վտանգը, գների օրավուր աճը եւ այլ կարեւորագույն հարցեր, եկեք մասնակցելու մեր հանրահավաքին:
Հրավիրում ենք բոլորին` քաղաքական, բարեգործական եւ այլ կազմակերպություններին, լրագրողներին, հայ ընտանիքներին: Բազմազավակների միության անդամների ներկայությունը խիստ ցանկալի է:
Ցանկացողները նախապես հավաքվեն ՀԱԼ բաղ. «Հայաստան» կինոթատրոնի մոտ մայիսի 21-ին, առավոտյան ժամը 10.00-ին:

Հայաստանի բազմազավակների միություն
«Հույս հայության» միություն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում են քաղաքի կենտրոնում սեփականաշնորհված քարե շենքի 2-րդ հարկի (5/2) նույն հարթակում գտնվող 3 եւ 1 սենյականոց բնակարանները` միացված, երկկողմանի պատշգամբներով 6X1 եւ 13X2.20 մ, կրկնակի կոմունալ հարմարություններով: Ընդհանուր տարածքը 130 քմ, բնակելին` 80 քմ:

Հասցեն` Լեոյի փողոց, 9 շենք, բնակարան թիվ 6:
Զանգահարել բոլոր ժամերին 53-46-56, 53-46-57 հեռախոսներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Անգլերեն դասավանդում, որպես երկրորդ լեզու
մեկ տարվա ծրագիր ավարտական վկայագրի շնորհմամբ

Դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան բարձրագույն կրթություն անգլերեն, ժամանակակից լեզուներ կամ լեզվաբանություն: Երկու տարվա մանկավարժական փորձը ցանկալի է:
ՀԱՀ ընդունվելու համար անհրաժեշտ է, որ ընդհանուր գնահատականների միջին ցուցանիշը լինի 4.0 եւ բարձր:
Դիմորդները պետք է լավ տիրապետեն անգլերենին, ունենան TOEFL քննության 575 կամ բարձր միավորներ կամ մասնակցեն ՀԱՀ-ում մայիսի 28-ին կազմակերպվող անգլերեն լեզվի քննությանը:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ փաստաթղթերը.
1. Դիմում
2. Ֆինանսական տեղեկություններ
3. Դիպլոմ եւ ներդիր
4. Երեք երաշխավորագիր նամակ

Ծրագրի տեւողությունը երեք քառորդ է: Այն կսկսվի 1994 թ. սեպտեմբերին:
Կանխավճարը դրամով կազմում է 2 ԱՄՆ դոլլարի համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի հանձնման վերջին ժամկետը մայիսի 27-ն է:
Դիմորդները, որոնք չունեն 575 կամ բարձր միավորներ TOEFL քննությունից, կմասնակցեն մայիսի 28-ին ՀԱՀ-ում կազմակերպվող քննությանը:
Դիմումների ձեւերը կարելի է ստանալ ՀԱՀ-ում գրանցման բաժնից: Հասցե. Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, ՀԱՀ, 1 հարկ, 19 սենյակ, հեռ. 27-10-85:

digitised by A.R.A.R.@

ՇՐՋԱՆ ԱՊՀ

Ինչպես հայտնի է, օս-ինգուշական հակամարտության գոտում արտակարգ դրության ռեժիմը երկարաձգվել էր մինչեւ 1994 թ. մայիսի 30-ը: Սակայն վերջին երկարաձգումը թելադրված էր ոչ այնքան տեղում սուր իրավիճակի շարունակմամբ, որքան որոշ կարեւոր հանգամանքներով:

Բանն այն է, որ Ռուսաստանի կառավարական շրջաններում եւ Պետդումայում կարծիք է հասունանում արտակարգ դրության գոտու ընդլայնմանը, սահմանափակվելով արտակարգ դրությունը երկարաձգելու նախագահի հրամանագրի հաստատմամբ:

Ինգուշեթիայի նախագահի դիրքորոշումն առավել ռազմաշունչ է: Ռուսլան Աուշեւը հույսը դնում է այն բանի վրա, թե նախագահը հրամանագիր կստորագրի արտակարգ դրության համակարգի փոփոխման մասին: Տվյալ դեպքում տրամաբանական է ենթադրել, որ արտակարգ դրության գոտու ընդլայնումը Ռուսլան Աուշեւի ձգտումների սահմանը չէ:

Ինգուշեթիայի նախագահի դիրքորոշումը նախ եւ առաջ ձգտում է արտակարգ դրության մասին Ռուսաստանի օրենքի որոշ կետերի վերանայման, երկրորդ, գաղթական ինգուշներին Մերձքաղաքային շրջան վերադարձնելու կոնկրետ գործին:

Ահա թե ինչու, բոլոր հանգամանքների ուսումնասիրությունից հետո, վերին պալատի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոն այն կարծիքը հայտնեց, թե ըստ երեւույթին արտակարգ դրության

ՕՍ-ԻՆԳՈՒՇԱԿԱՆ

Տարաձայնություններ արտակարգ դրության գոտու վերաբերյալ

Հյուսիսային Օսիայի Գերագույն խորհուրդը 1994 թ. մայիսի 18-ին որոշեց եւս մեկ ամսով երկարաձգել արտակարգ դրությունը օս-ինգուշական հակամարտության գոտում:

ման վերաբերյալ, ըստ որում Հյուսիսային Օսիայի տարածքի հաշվին:

Որոշ տվյալների համաձայն, հենց ենթադրյալ տարածքն է այն «արտակարգ հողակտորը», որը հատում է Մերձքաղաքային շրջանը՝ հակամարտության էպիկենտրոնը: Արտակարգ դրության գոտու ընդլայնման մասին Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի հրամանագրի նախագիծը ուղարկվել է Հյուսիսային Օսիայի եւ Ինգուշեթիայի նախագահներ Ախսարբեկ Գալազովին եւ Ռուսլան Աուշեւին:

Երկու նախագահները Գն վերին պալատի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոյին են ուղարկել իրենց եզրակացությունները նախագծի առթիվ: Եւ այստեղ ի հայտ եկան որոշակի եւ էական տարաձայնություններ:

Հյուսիսային Օսիայի նախագահ Գալազովը շարադրել է այդ հանրապետության Գերագույն խորհրդի տեսակետը, որը «պետք է լուծի խնդիրը, քանի որ միայն ինքն է ըմբռնում հանրապետության տարածքում տիրող իրավիճակը»: Գալազովի կարծիքով, Դաշնության խորհուրդը առհասարակ չպետք է միջամտեր հակամարտության

Ինգուշեթիայի նախագահի կարծիքով, արտակարգ դրության ամբողջ տարածքում պետք է հաստատվի «Դաշնակցային կառավարում»: Ի դեպ, հատուկ կառավարում է նախատեսվում արտակարգ դրության մասին օրենքով, որը հավաստեցին Դաշնության խորհրդի որոշման նախագծի հեղինակները:

Սակայն հարկ է նաեւ նշել, որ արտակարգ դրությանը վերաբերող օրենքը չի նախատեսում արտակարգ դրության տարածքում տեղական իշխանության լուծարում, ինչը պնդում է Ինգուշեթիայի նախագահ Աուշեւը:

Այսպիսով, երկու տարբեր տեսակետները ասես հայելու մեջ արտացոլում են իրական վիճակը:

Հյուսիսային Օսիան գտնում է, որ արտակարգ դրության գոտու տարածքում միակ իշխանությունը տեղական իշխանություններն են: Եվ դա ոչ միայն համապատասխանում է արտակարգ իրադրության մասին օրենքին, այլեւ թույլ է տալիս պահել Հյուսիսային Օսիայի Մերձքաղաքային շրջանի բնակչությանը, որն ամբողջովին բաղկացած է վրաց-հարավօսական հակամարտության գոտուց եկած գաղթա

ռեժիմը կրկին կերկարաձգվի օս-ինգուշական հակամարտության գոտում: Պարոն Շումեյկոն նաեւ նշեց, որ օս-ինգուշական խնդիրը բազմաթիվ թելերով կապված է չեչենական խնդրին եւ որ այդ հակամարտության կարգավորումը պահանջում է Ռուսաստանի ու Չեչնիայի նախագահների հանդիպում:

Շումեյկոյի այս կարծիքը, իհարկե, հիմնված է իրավիճակի վրա: Օս-ինգուշական հակամարտության ընթացքում արդեն եղել էր նախադեպ, երբ Ինգուշեթիայի նախագահը ուղղակի հայտարարել էր, թե Ինգուշեթիայի ընտրական ցուցակներում ինգուշ բնակիչների անունները չնշելու դեպքում ինքը ստիպված կլինի Չեչնիային առաջարկել միավորում եւ միասնական վայնախական պետության ստեղծում:

Ամեն դեպքում Ռուսաստանը ջանում է դիվանագիտական մեթոդներով լուծել Հյուսիսային Կովկասի բոլոր հարցերը եւ ըստ երեւույթին տրամադրված է վճռական գործողությունների:

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

ՏԱՄԱՌՈՍ

ՆԱՏՕ-ի ծրագրին Ռուսաստանի միանալու հնարավորության շուրջը

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Սեգոդնյա» թերթում հրապարակված հոդվածում Ալեքսանդր Իգնատենկոն ՆԱՏՕ-ի «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրին մասնակցելու Ռուսաստանի դիրքորոշումը: Ռուսաստանն այդպիսով կլինի «ժանդարմի» վիճակում, որը Հյուսիսը կպաշտպանի հակամարտություններով լի Հարավից: Դա բացատրվում է նրանով, որ ռուսական բանակը փաստորեն միակ ռազմական ուժն է ԱՊՀ տարածքում, որը կարող է լայնածավալ խաղաղարար գործողություններ ձեռնարկել ամբողջ «նախկին խորհրդային տարածքում», ինչպես նաեւ ՆԱՏՕ-ի «Գործակցություն հանուն խաղաղության» եւ մյուս ծրագրերով նախատեսված խաղաղարար գործողություններ: Երկրորդ, ՆԱՏՕ-ի որոշ խաղաղարար գործողություններ ցույց տվեցին, որ խաղաղարար զորքերը ավելի ու ավելի հաճախ են ներգրավվում ռազմական գործողությունների մեջ: Երրորդ, Ռուսաստանը «ձգտում է ամեն գնով մասնակցել ԱՊՀ տարածքում խաղաղարար գործողություններին»: Այն տպավորությունն է ստեղծվում, որ ռուս զինվորականները ցանկանում են առաջնություն ստանալ նման գործողություններում, որը «հարմար» միջոց է վերականգնելու ազդեցությունը «Ռուսաստանի կենսական շահերի ոլորտում»: Չորրորդ, հեղինակը մտահոգություն է արտահայտում «իսլամական արմատականության» սպառնալիքի վերաբերյալ Ռուսաստանի պաշտոնական անձանց խոսակցությունների առիթով, որոնք վախենում են, թե «ռուսաստանցի մի շարք ազդեցիկ քաղաքագետներ ու զինվորականներ պատրաստ են Ռուսաստանը պատնեշ դարձնել «իսլամական արմատականության» տարածման ճանապարհին»:

Հոդվածի հեղինակը Ռուսաստանի ապագան համարում է «միանգամայն անհեռանկար», երբ այդ երկիրը միանա «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրին: Դա կարող է կամա թե ակամա Ռուսաստանը ներքաշել մի շարք հակամարտությունների մեջ:

Այսօրվա դրությամբ Ռուսաստանը բազմաթիվ դժվարություններ ունի իր հարավային սահմաններում (Տաջիկստան, Աբխազիա, Լեռնային Ղարաբաղ) հակամարտությունները հարթելու իր ձգտման պատճառով: Բայց խնդիրների թիվը կարող է բազմապատկվել, երբ նա գործի այդ գոտում ՆԱՏՕ-ի դրոշի ներքո կամ ՆԱՏՕ-ի ծրագրերի շրջանակներում: Օրինակ, Վրաստանը եւ Ադրբեջանը սահմանափակ համաձայնագիր են ստորագրել Ռուսաստանի խաղաղարար ջանքերից պաշտպանվելու նպատակով, բայց երբ Ռուսաստանը հարի ՆԱՏՕ-ի ծրագրին, այդ երկու երկրները կարող են ռուս խաղաղարարներին տեսնել իրենց տարածքում: Ամեն դեպքում Ռուսաստանը «չի կարողանա բնական հարաբերություններ պահպանել նախկին ԽՍՀՄ հարավում հակամարտությունների բոլոր մասնակիցների հետ: Բացի դրանից, դրանց մի մասի դիմադրությունը ուժեղանալու է»:

Իսկ երբ Ռուսաստանին վիճակվի խաղալ ՆԱՏՕ-ի հարավային թեւի դերը, ապա պարտավոր կլինի մասնակցել Իրանում, Իրաքում, Հնդկաստանում, Պակիստանում եւ Լիբիայում միջուկային ծրագրերի վերացման ՆԱՏՕ-ի ջանքերին, որպեսզի ՆԱՏՕ-ին պաշտպանի այդ երկրների հնարավոր միջուկային հարվածներից:

Ղազախստանում բողոքի հացադուլ

ԱԼՄԱ ԱԹԱ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐԿ: «Ժելտոքսան» («Դեկտեմբեր») հանրապետական հասարակական շարժման ներկայացուցիչները քաղաքային վարչակազմի ղեկավար Զամանբեկ Նուրկադիլովին հղել են դիմում, որով պահանջում են ազատ արձակել մայիսի 17-ին ձերբակալված հինգ հացադուլավորներին, որոնք բողոքում են հանրապետության տնտեսական ծանր վիճակի դեմ: Ձերբակալվածների մեջ կան նաեւ «Ժելտոքսանի» անդամներ, որն ստեղծվել էր Ալմա Աթայի 1986 թ. դեկտեմբերյան իրադարձություններից հետո: Հայտարարության հեղինակները հիշեցնում են, որ ազատ մնացած հացադուլավորները այն կշարունակեն մինչեւ որ ազատ արձակվեն ձերբակալվածները: Ինչպես հայտնի դարձավ իրավասու աղբյուրներից, կալանքի տակ գտնվողները չեն դադարեցնում հացադուլը:

Պահանջում են Շեւարդնաձեի հրաժարականը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐԿ: Վրաստանի Սոցիալ-ժողովրդավարական կուսակցությունը պահանջել է վրացական պետության ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեի հրաժարականը: Այդ կուսակցության քաղաքական խորհրդի հայտարարության մեջ ասվում է, որ քաղաքական ու տնտեսական ճգնաժամի պայմաններում բնակչության կարիքների նկատմամբ իշխանությունների անտարբեր վերաբերմունքը հանգեցնում է ինքնասպանությունների, թմրամոլության, անառակության աճին եւ հանցագործությունների մոլեգնմանը: Ռուսաստանի գործոնի թերագնահատումը, ամերիկամետ գիծ վարելը մեծ վնաս են հասցնում երկրի անկախությանը, նշվում է հայտարարության մեջ: Սոցիալ-ժողովրդավարների կարծիքով, անհրաժեշտ է ստեղծել ազգային փրկության կոմիտե, որն օժտված լինի իշխանության բոլոր լիազորություններով, եւ սննդամթերքի բաշխման քարտային համակարգ մտցնել:

ARMINTERTOUR TRAVEL COMPANY
«ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ»
Տուրիստական Ֆիրման
ամեն չորեքշաբթի կազմակերպում է
չարտերային թռիչքներ
ԵՐԵՎԱՆ - ԲՈՒՐԳԱՍ - ԵՐԵՎԱՆ
ուղերթով
կօգնի Ձեզ այցելել. Գերմանիա,
Հունգարիա, Հունաստան, Լեհաստան,
Չեխիա, Սլովակիա, Ֆրանսիա
եւ եվրոպական այլ երկրներ
համապատասխան փաստաթղթերի
առկայության դեպքում:

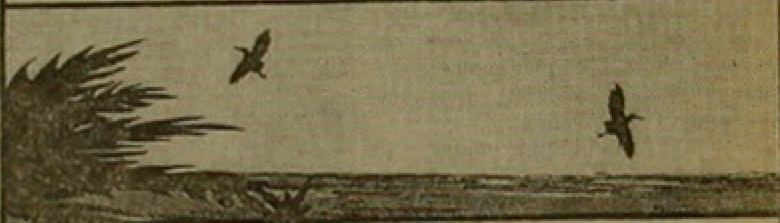

առաջարկում է
հետաքրքիր ճանապարհորդություն ՄԱԷ
(ավիաչվերթը երկու շաբաթը մեկ)
հրավիրում է ամռանը 14 օրյա հանգստի
Բուլղարիա Ոսկյա ավազների եւ Արեւային
ափի հարմարավետ հյուրանոցներում, որտեղ
Ձեզ սպասում է խաղերի եւ զվարճանքների
աշխարհը:
Մեր հասցեն՝ Հ.Հակոբյան 2
հեռ. ★ 272-450 ★ 272-008 ★
Arina

IMAC
հայ-իտալական համատեղ ձեռնարկություն
Օդային կամուրջը շարունակում է գործել
Դուք դժվարանու՞մ եք բեռներ արտահանել Կրասնոդար, Սոչի եւ Սիմֆերոպոլ, ինչպես նաեւ ներմուծել նույն այդ քաղաքներից: Մենք առաջարկում ենք բեռնափոխադրումներ Ստավրոպոլից ֆիրմայի ինքնաթիռներով: Ստավրոպոլում Ձեր տրամադրության տակ կլինեն տրանսպորտային միջոցներ, պահեստային տարածքներ, իսկ անհրաժեշտության դեպքում պահակախումբ: Վճարումը իրականացվում է չվերթի մեկ ուղղության համար, վճարման կարգը պատվիրատուի ընտրու-

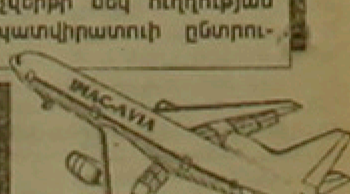

ԻՄԱԿ ֆիրման իրականացնում է
մարդատար չվերթներ հետեւյալ
երթուղիներով
Երեւան-Վոլգոգրադ-Երեւան
Երեւան- Աստրախան-Երեւան
Դուք
փնտրում եք ապահով
Ձեր կանխիկային
գործարքների
իրականացման
համար. մենք գտել ենք
լուծումը
Ֆիրման ընդունում է սննդամթերքի, արդյունաբերական ապրանքների, հումքի գնման եւ ներմուծման պատվերներ, ինչպես նաեւ կատարում է իր մոտ պահեստավորված մթերքի վաճառք:
Մեզ կհետաքրքրի հանրապետությունում արտադրվող արդյունաբերական եւ լայն սպառման ապրանքների վաճառքի ցանկացած առաջարկություն:
Օգտագործեք մեր հնարավորությունները:
հասցեն՝ Երեւան, Խանջյան 28
հեռ. 529983, 529740, ֆաքս 561548

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

ՀՄՄ-ն կմասնակցի Ասիայի գավաթակիրների գավաթի մրցաշարին

Մենք արդեն գրել ենք, որ նախորդ կիրակի տեղի ունեցած Լիբանանի գավաթի խաղարկության եզրափակիչում Բեյրութի հայկական թիմերից մեկը՝ ՀՄՄ-ն, 1-4 հաշվով զիջել է չեմպիոնի կոչումը նվաճած «Անսարին»: Ահա թե ինչ մանրամասներ է պատմում այդ հանդիպման մասին Բեյրութի մեր թղթակից Համո Մոսկոֆյանը:

Բեյրութի Հաչըն եւ Խալիլ Բեդավի թաղամասերի փողոցները զարդարված էին գույնզգույն ժապավեններով, ՀՄՄ-ի դրոշներով, ցուցանակներով: Երկրորդ տարին անընդմեջ ՀՄՄ-ն կարողացավ հասնել Լիբանանի գավաթի խաղարկության եզրափակիչ եւ 2-րդ անգամ հիանալի ֆուտբոլիստ Վիտալի Աղասյանի բացակայությամբ, որը վնասվածք էր ստացել կիսաեզրափակիչ ՀՄՄ-«Բրժ» հանդիպման ժամանակ, կրկնվեցին նույն սխալները ու, դժբախտաբար, կրկնվեց նույն արդյունքը (1-4), այս անգամ ի նպաստ Լիբանանի չեմպիոն «Անսարի»: Վերջինիս բազմահազար համակիրների մրցման նախօրեին անվերջանալի ավտոշարասյուներով ողողվեցին Լիբանանի հյուսիսի երկրորդ մեծ քաղաքը՝ Տրիպոլի, որտեղ տեղի ունեցավ հանդիպումը: Այն հեռուստատեսվեց քաղաքական մեկուսացման մեջ գտնվող Լիբանանի հզոր վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի «Ֆյուչըր» հեռուստաընկերության կողմից: Խոլացուցիչ աղմուկ-աղաղակի մեջ գլխավոր մրցավար Նիզար Ուաչին ազդարարեց հանդիպման սկիզբը: «Անսարի» Արդոլ Ռահման Շեհաբ-Ժամալ Թահա-Սերժեյ նշանավոր եռյակը ճնշման տակ առավ ՀՄՄ-ի դարպասը: 19-րդ րոպեին հայկական թիմի դարպասապահ Սաֆի անններելի սխալի պատճառով, որը նաեւ Լիբանանի հավաքականի դարպասապահն է, գնդակը հայտնվեց ՀՄՄ-ի դարպասում: Գոլի հեղինակ դարձավ Ժամալ Թահան: Դրանից հետո, Բարկեն Մելիքյան-Գեւորգ Կարապետյան-Կարո Գրիգորյան-Գուրգեն Ենգիբարյան

խաղակն, առիթներ ունենալով, չկարողացավ հավասարեցնել հաշիվը: Առաջին խաղակեսի վերջին րոպեներին Լիբանանի նախորդ առաջ-

ֆուտբոլիստին: Օգտվելով առիթից, «Անսարը», շարունակելով իր գեղեցիկ խաղարկությունը, հանդիպման ավարտից 5 րոպե առաջ 4-րդ ան-

Լիբանանի չեմպիոն եւ գավաթակիր «Անսարը»

նության գլխավոր ռմբարկու Ալլուշը, ճեղքելով ՀՄՄ-ի պաշտպանությունը, կրկնապատկեց հաշիվը: Սպասվում էր, որ երկրորդ կեսում ՀՄՄ-ն բեկում կմտցնի խաղի մեջ: Ցավոք, հայկական թիմի ֆուտբոլիստներն զբաղված էին կոպտանալի վեճերով, մանավանդ, երբ Շահաբը հաշիվը դարձրեց 3-0: ՀՄՄ-ի խաղացող Ռեմոն Նաժմին միակ գոլին (1-3) հաջորդեց Բարկեն Մելիքյանի երկարատեւ վիճաբանությունը գլխավոր մրցավարի հետ: Վերջինս կարմիր քարտով դաշտից հեռացրեց ՀՄՄ-ի «ողնը» հայրենի

գամ գրավեց ՀՄՄ-ի դարպասը (Թահա), եւ վերջակետ դրեց հանդիպմանը: Այսպիսով, հաղթելով 4-1 հաշվով, Լիբանանի չեմպիոն «Անսարը» դարձավ նաեւ գավաթակիր: Լիբանանահայ ֆուտբոլիստներին մնում է սպասել եւս մեկ տարի, մարզական բախտը փորձելու համար: Այնուամենայնիվ, ՀՄՄ-ն իրավունք ստացավ Լիբանանը ներկայացնել ասիական երկրների գավաթակիրների գավաթի խաղարկությունում, քանի որ «Անսարը» հանդես է գալու չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունում:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Ջամայկացիների օլիմպիական պատմությունը

1987 թ. օգոստոսին Քինգստոն (Ջամայկա) քաղաքում միջազգային մի փառատոնում՝ Ժորժ Ֆիտչ անունով, բարում նստած եւ իր ընկերների հետ ռոմ խմելիս «վեճի է» բռնվում եւ խոստանում, որ 1988 թ. Կալգարի (Կանադա) քաղաքում կայանալիք օլիմպիական ձմեռային խաղերին կմասնակցի Ջամայկայի հավաքականը:

Բայց Ֆիտչին ոչ մեկը չէր հավա

Այդ իրական պատմության հիման վրա ամերիկյան հանրահռչակ «Walt Disney Company» կինոընկերությունը լիամետրաժ կինոժապավեն պատրաստեց «Rasta Rockett» անվանումով, որի բյուջեն կազմեց 7 միլիոն դոլլար (համեմատության համար ասենք, որ ամերիկյան մյուս ֆիլմերի բյուջեն կազմում է միջինը 20-ից 60 միլիոն դոլլար): Այդ ֆիլմը մեծ հաջո

Սահնակի փոխարեն լոգարան

տում, նույնիսկ հովանավորները համարում էին այդ միտքը ծիծաղելի եւ ոչ լուրջ: Սակայն, մի քանի ամիս անց, օլիմպիական հավաքականն այնուամենայնիվ կազմվեց, որը բաղկացած էր 5 մարզիկներից, 1 մարզչից եւ 1 երգչից: Վերջինս իր համերգներից մեկում ստացած գումարն ամբողջովին տրամադրեց հավաքականին: Իսկ ամերիկացի բոբսլեյի մարզիչ Հովարդ Սլիբը համաձայնվեց նույնիսկ անվճար մարզելու ջամայկացի մարզիկներին Լեյկ Պլեսիդում (ԱՄՆ) եւ Ավստրիայում: Եվ ահա Կալգարիում Ջամայկայի բոբսլեյի թիմը գրավում է 30-րդ տեղը:

դություն ունեցավ Ջամայկայում եւ Միացյալ Նահանգներին բերեց 100 միլիոն դոլլարի շահ: Իսկ Մեծ Բրիտանիայում մեկ ամսվա ընթացքում այդ կինոժապավենը դիտեց մոտ 2 միլիոն մարդ:

Ջամայկայի բոբսլեյի հավաքականի առեղծվածը հետաքրքրում է ամբողջ աշխարհին թե ինչպե՞ս այս երկրում, երբ ամբողջ տարին ամառ է եւ բարձր ջերմաստիճան այնուամենայնիվ նրա քաղաքացիները երազում են մասնակցել ձմեռային մարզաձեւերի խաղերին եւ հաջողություններ արձանագրել:

Գ. Ա.

ԼԻԲԱՆԱՆ

Մեկնարկեց խեժանմանագծի Լիբանանի 1994 թ. առաջնությունը: Դեսպաներների եւ երիտասարդների մրցաշարերում 5-ական ակումբներ են այս անգամ մրցապայքարեց դուրս եկել, եւ բոլորն էլ հայկական են ՀԵԸ «Անդրանիկը» (Բեյրութ), ՀԵԸ «Սևանը» (Բուրջ-Համուդ), ՀՄՄ-ն, ՀՄԸՄ-ն (Բեյրութ) եւ ՀՄԸՄ-ն (Բուրջ Համուդ):

Լիբանանի ֆուտբոլի առաջնության 3-րդ խմբում հանդես եկող ՀԵԸ «Անդրանիկը» փայլուն արդյունքներով գլխավորում էր մրցաշարային աղյուսակը: Ցավոք, վերջին տուրում, որ ընդամենը 1 միավոր էր անհրաժեշտ երկրորդ խումբ տեղափոխվելու համար, «Անդրանիկը» 0-1 հաշվով պարտվեց «Աերի Նաքաթե» թիմին, որն էլ 2-րդ խմբում հանդես գալու իրավունք ստացավ:

«Նեժմեհի» խաղացող Մահմուդ Համմուդը 15 գոլով դարձել է առաջնության գլխավոր ռմբարկու: 4-5-րդ տեղերում են հայազգի Վենս Բարսեղյանն ու Վարդան Ղազարյանը, որոնք խփել են ինն-ական գնդակ:

«Բանանցի» նախկին խաղացող եւ գլխավոր ռմբարկու Վենս Բարսեղյանը թողնում է ՀՄԸՄ-ն եւ վերադառնում է Երեւան, իսկ ՀՄԸՄ-ի մարզիչ-խաղացող Խաչեն Հովհաննիսյանը նոր մրցաշրջանում կրկին խաղացողի պարտականությունը, միաժամանակ լինի թիմի գլխավոր մարզիչ: Երեւանցի մյուս մարզիչը Սուրեն Բարսեղյանը եւս մեկ տարով երկարաձգել պայմանագիրը «Աերի Սաբբա» թիմի հետ:

Ռ. Ս.

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

«Սպարտակը» կրկին առաջատար

Ռուսաստանի բարձրագույն խմբի առաջնությունում նորից տոն է տալիս Մոսկվայի «Սպարտակը», որն առանց լուրջ դիմադրության հաղթել է նախորդ երկու առաջնություններում: 13-րդ տուրում սպարտակցիները 2-0 հաշվով հաղթեցին ԲԿՄԱ-ին: Մյուս հանդիպումներում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները.

«Դինամո» (Մոսկվա) - «Տորպեդո» 2-0

«Տեքստիլշչիկ»-«Դինամո-Գազովիկ» 2-0

«Լոկոմոտիվ» (Նիժնի Նովգորոդ)-«Դինամո» (Ստավրոպոլ) 2-0

«Կոմյա Սովետով»-«Սպարտակ» («Վլադիկավկազ») 1-0

«Լոկոմոտիվ» (Մոսկվա)-«Ուրալմաշ» 0-1

«Ժեմչուժինա»-«Կամազ» 1-1

Մոսկվայի «Սպարտակը» 24 հնարավորից վաստակելով 22 միավոր, գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: Մոսկվայի «Դինամոն» նրան զիջում է մեկ միավորով, սակայն մեկ խաղ ավելին է անցկացրել: Այս երկու թիմերը զգալիորեն առաջ են անցել մոտակա մրցակիցներից: 3-րդ եւ 4-րդ տեղերում ընթացող «Տեքստիլշչիկն» ու «Կամազը» ունեն 16-ական միավոր:

Առասպելական «Միլանի» բենեֆիսը

5-րդ անգամ Իտալիայի «Միլանը» դարձավ Եվրոպայի ուժեղագույն թիմ: Աթենքի օլիմպիական մարզադաշտում տեղի ունեցած եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկության եզրափակիչում «Միլանը» 4-0 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց մեկ այլ հզոր թիմի Իսպանիայի «Բարսելոնին»: Հանդիպումից առաջ շատերը նախապատվությունը տալիս էին «Բարսելոնին», քանի որ «Միլանի» կազմում բացակայում էին մի քանի առանցքային եւ փորձառու խաղացողներ: Բացի այդ, «Բարսելոնը» չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում բարձրակարգ հարձակողական խաղաոճ է դրսեւորել, որտեղ իրենց վարպետությամբ աչքի են ընկել բրազիլացի Ռոմարիոն եւ բուլղարացի Ստոյչկովը: Ընդ որում, վերջինս նույնպես խաղից առաջ հայտարարել էր, որ չի կասկածում է իր թիմի հաջողությանը ու համոզված է, որ իրենք ավելի հեշտությամբ կհաղթեն «Միլանին», քան անցյալ տարի պարտվեց Մարսելի «Օլիմպիկը»: Իսկ ֆուտբոլը գեղեցիկ է նրանով, որ անկանխատեսելի է: «Միլանը» շատ ճիշտ կառուցելով խաղը եւ մեկուսացնելով «Բարսելոնի» հարձակման խաղացողներին Ռոմարիոյին եւ

Ստոյչկովին, հասավ իր նպատակին: Խաղի հերոսներ կարելի է համարել Դանիել Մասարոյին, որը 2 անգամ գրավեց մրցակցի դարպասը, հարավսլավացի Սավիչեւիչին եւ ֆրանսիացի Դեսային, որոնք այլ փի ընկան մեկական անգամ: «Միլանը» ցուցադրեց հարձակողական խաղաոճի գեղեցիկ ֆուտբոլ, որն իսկական ներկայացում էր:

Ներկայացնում ենք մասնակիցներին

Ռաշիդի Եկինի

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Վալանս, Ֆրանսիա

Նիգերիայի հավաքականը, որը վերջերս Թունիսում նվաճեց Աֆրիկայի գավաթը, ունի մի մեծ աստղ, որի անունն է Ռաշիդի Եկինի: Ասլետիկ տվյալներով այս ֆուտբոլիստը, որի հասակն է 185 սմ, քաշը՝ 84 կգ, 29 տարեկան հասակում դարձավ 1993 թ. Աֆրիկայի լավագույն ֆուտբոլիստ: Նիգերիայի ռմբարկուն եղել է նաեւ Պորտուգալիայի «Սետուբալ» թիմի ռմբարկու: Նա Պորտուգալիայի վերջին առաջնությունների ամենաարդյունավետ խաղացողն է: Ռաշիդի Եկինին հույս ունի Միացյալ Նահանգներում աշխարհի ուշադրությունը գրավել Նիգերիայի վրա: Այս ֆուտբոլիստը, որը ոչ ծխում է, ոչ խմում, իսլամ կրոնի մոլի մի հավատացյալ է: Նա հայտարարում է. «20 տարեկանում դեռ վայրենի էի: Կանանց փափկությունը դեռ չէի գիտակցում: Միայն մեկ երազ ունեի՝ ուխտագնացության գնալ Մեքքա եւ գնդակներ խփել»: 1987 թ. Եկինիի թիմը՝ «Աբիոլա Բաբեսը», որը հիմնել էր Մոշուդ Աբիոլան (հարուստ մի մարդ, որը դարձավ Նիգերիայի նախագահ, սակայն զորքը հեղաշրջում արեց), նվաճեց Նիգերիայի չեմպիոնի կոչումը, իսկ ինքը 10 գնդակով դարձավ երկրի գլխավոր ռմբարկու: Աֆրիկյան մեկ այլ երկրի՝ Կոտ դ'Իվուարի մայրաքաղաք Աբիջանի «Աֆրիկա սպորտ» թիմի ղեկավարները Եկինիին հրավիրում են իրենց մոտ: Նա այստեղ կատարելագործվում է եւ օրեցօր ավելի լավ խաղ ցուցադրում: Շուտով Եվրոպան էլ հետաքրքրվում է այս «սեւ» աստղով: Պորտուգալիայի «Սետուբալ» թիմը, որը ուզում էր 2-րդ դիվիզիոնից տեղափոխվել 1-ինը, հրավիրում է Ռաշիդի Եկինիին: 1992-93 թթ. մրցաշրջանում տաղանդավոր ֆուտբոլիստը խփում է 34 գնդակ եւ «Սետուբալը» 1-ին դիվիզիոնի ուղեգիր է ձեռք բերում: Այս տարի 16 գնդակով Եկինին նույնպես Պորտուգալիայի 1-ին դիվիզիոնի գլխավոր ռմբարկուն է: Բայց նրա թիմը դասապարտվել է եւ նորից իջել է նահանջի 2-րդ դիվիզիոն: Եկինին իր համեստության համար շատ սիրված է պորտուգալացիների կողմից: Նա վերջերս հանրահայտ «Բենֆիկայի» դեմ խաղում խփեց 3 գնդակ եւ «Սետուբալը» հաղթեց 5-3 հաշվով: «Քազմամիլիոն հեռուստադիտողների աչքի

մենք ուզում ենք կատարել այն, ինչը 1990 թ. աշխարհի առաջնությունում արեց Կամերունի հավաքականը», հայտարարում է Եկինին: Նա երազում է խաղալ եվրոպական որեւէ ուժեղ թիմում, օգտագործել աշխարհի առաջնության խաղերն ավելի մեծ հեղինակություն ձեռք բերելու համար եւ իրականացնել իր վերջին երազ[illegible] Մեքքա ուխտագնալ: [illegible]

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ օրվա հետՃտով

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Տեր-Պետրոսյանը եւ Ալիեւը դժվարին կացության մեջ

Ինչպես հաղորդել է «Իրանի ձայն» ռադիոկայանը, Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը գտնվում է ծայրահեղական կուսակցությունների եւ խմբավորումների ճնշման ներքո, որոնք ղեկավարվում են դաշնակների կողմից։ Վերջիններս պահանջում են շարունակել պատերազմը մինչեւ հաղթական ավարտ, կամ կարեւոր զիջում ներ չանել Բաքվին։ Փոխելով իր դիրքորոշումը, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ցանկանում է քաղաքական խուսանավումներով ամրապնդել իր ներքաղաքական դիրքը։

Այդ առնչությամբ, Հայաստանը տնտեսական հիմնախնդիրների եւ Ռուսաստանի ճնշման պարտադրմամբ, որպեսզի պատերազմը դադարեցվի, ցանկանում է, որ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը առնվազն կատարի Ղարաբաղին հատուկ ինքնավարություն տրամադրելու իր խոստումը։ Իսկ Հեյդար Ալիեւն, որը գտնվում է ընդդիմության ճնշման ներքո, Հայաստանին զիջումներ անելու դեպքում կընկնի դժվարին կացության մեջ, քանի որ ընդդիմության կողմից կմեղադրվի այն բանում, թե նա ցանկանում է փրկագնվել հայերից եւ նպատակ ունի ռուսաստանյան զորքեր մտցնել Ադրբեջան։

Իսկ Ռուսաստանը Ադրբեջանում իր ռազմական ներկայության համար փորձում է Ղարաբաղի իրավաքաղաքական կարգավիճակի մասին երաշխիքներ տրամադրել Հայաստանին, վերացնելով հաշտության բանակցությունների ճանապարհին եղած արգելքները եւ այդ հիմնախնդիրն օգտագործել որպես Հեյդար Ալիեւի վրա ճնշում գործադրելու լծակ, որպեսզի ռազմական ներկայություն ունենա Ադրբեջանում։ ՆՏ

ՄՈՍԿՎԱ

Կոզլարիչը Ալիեւի եւ Էհիբար Մամեդովի հետ քննարկեց Ղարաբաղի հարցը

ԲԱՔՈՒ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Մայիսի 17-ին Ադրբեջանում ԱՄՆ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ռիչարդ Կոզլարիչը հանդիպում ունեցավ հանրապետության նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ, որն անցավ դռնփակ։ Բանակցությունների ընթացքում քննարկվում էին ԵԱՀԽ շրջանակներում հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման հարցերը։ Խաբար-սերվիսի հաղորդման համաձայն, Հեյդար Ալիեւը վերստին հայտարարել է, որ ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման Ռուսաստանի ոլլանը Ադրբեջանի համար անընդունելի է։

Դրանից անմիջապես հետո Կոզլարիչը հանդիպում է ունեցել Ադրբեջանի խորհրդարանի ընդդիմադիր շարժման Ազգային անկախության կուսակցության ղեկավար Էհիբար Մամեդովի հետ։ Հանդիպման ընթացքում քննարկման նյութ առավել էին հանրապետության հասարակական քաղաքական իրադրությունը, ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ուղիները, Ադրբեջանի եւ ԱՄՆ-ի երկկողմ հարաբերությունների զարգացման հարցերը։ Ազգային անկախության կուսակցության նախագահը հայտարարել է, որ իր կուսակցությունը չի ընդունում Բիշքեկի արձանագրությունը, որն ստորագրել է Ռասուլ Գուլիեւը։ Նա նաեւ հայտարարել է, որ հանդես է գալիս Ռուսաստանի միանձնյա միջնորդության եւ տարածաշրջանում բացառապես այդ երկրի զորքերի տեղաբաշխման դեմ։ Է. Մամեդովն ընդգծել է, որ իր կուսակցությունը հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը միջազգային միջնորդության շրջանակներում կարգավորելու կողմնակից է։ Ընդդիմության ղեկավարը նշել է արտասահմանյան ընկերությունների հետ նավթի պայմանագրի շտապ ստորագրման անհրաժեշտությունը։ Միաժամանակ, Վրաստանի արտաքին գործերի նախարարության հաղորդման համաձայն, Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի պաշտոնական այցը, որը նախատեսված էր մայիսի 19-20-ը, փոխադարձ համաձայնությամբ հետաձգվել է մի երկու օրով։ Այցը, ինչպես նախատեսվում է, կկայանա մայիսի 20-21-ը, հաղորդեցին Վրաստանի արտգործնախարարության մամլո կենտրոնում։

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի «ՓՈՍՏ-ԷՔՍՊՐԵՍ» կոոպերատիվը լուծարվում է։

ԵՐԵՎԱՆ

Նշվեց թուրքական ջարդերին զոհ գնացած հույների հիշատակը

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ԻՆԱՐՔ։ 1919 թ. Օսմանյան Թուրքիայում ջարդերին զոհ գնացած պոնտոսյան հույների հիշատակին էր նվիրված այսօր Երեւանում, ԱՕԿՄ-ի շենքում կայացած ժողովը։ «Այսօրվա համար «նման կետը» երկու ժողովուրդների պատմական ճակատագրերի ընդհանրությունն է», ասաց Հայաստանի հունական համայնքի (3000 հոգի) ղեկավար Պավել Լեոնովը։ Հավաքին ներկա էին օրերս Հունաստանում Հայաստանի դեսպան նշանակված Արման Կիրակոսյանը եւ Հայաստանում Հունաստանի ժամանակավոր հավատարմատար Ալիկի Խածիեն։ Ինչպես հայտնի է, հայերի ցեղասպանությունից 4 տարի անց երիտթուրքերը Տրապիզոնում եւ Սամսունում կոտորեցին 300 հազար հույների։

Դրամի կուրսը Երեւանում

Մայիսի 19-ի դրությամբ Երեւանի փոխանակման կետերում ամերիկյան դոլլարի եւ ռուսական ռուբլու նկատմամբ դրամի փոխարժեքային արժեքը հետեւյալն է.

	ԱՄՆ 1 դոլլար		ռուս. 1000 ռ.	
	առք	վաճառք	առք	վաճառք
	(դրամներով)		(դրամներով)	
«Արաքիր» բանկ	370	395	185	200
Արդշինբանկ	395	410	212	226
«Արմենիա» բանկ	394	415	210	220
Հայագրոբանկ	390	410	213	220
Հայավիաբանկ	395	410	200	215
Հայէկոնոմբանկ	395	410	210	220
Հայներարտբանկ	400	410	212	215
«Մասիս» բանկ	395	415	210	224
Վերակառուցման եւ զարգացման բանկ	400	415	205	220

Եղանակը Հայաստանում

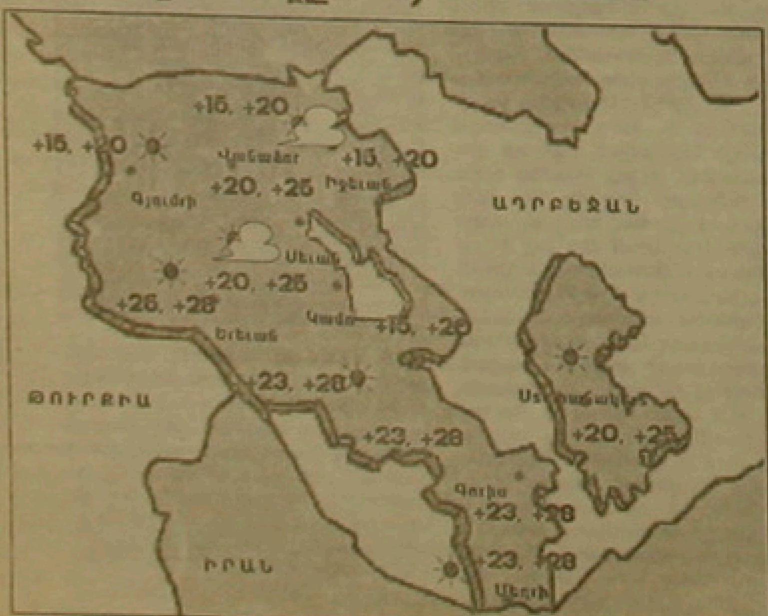

ԱՍԽԱՐՀ

ՄԱԿ-ը չի կարող հաստատել եւ հերքել

ՄԱԿ, 19 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Միավորված ազգերի կազմակերպությունը չի վերահսկում նախկին Հարավսլավիային զենքի մատակարարման արգելքի կիրառումը։ Այդ մասին հաղորդել է խաղաղապահ ուժերի գործողությունների գծով ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալի հատուկ օգնական Սաշի Թարուրը (Հնդկաստան)։ Այն հարցին, թե ՄԱԿ-ն արդյոք կարո՞ղ է հաստատել մամուլում երեւացած այն հաղորդումները, թե Իրանն ինքնաթիռով մեծ քանակությամբ պայթուցիկ նյութեր է մատակարարել Խորվաթիային, Ս. Թարուրը պատասխանել է. «Հարավսլավիայի դեմ ձեռնարկված պատժամիջոցների ՄԱԿ-ի կոմիտեն չի կարող հաստատել Իրանի կողմից պայթուցիկ նյութերի մատակարարումը Զագրեբում։ Արգելքի կիրառման նկատմամբ ոչ մի վերահսկողություն չի իրականացնում։ Անվտանգության խորհուրդը լոկ մտցրել է արգելքը, իսկ դրա կիրառման վերահսկումը դրված է կառավարությունների վրա։ Նախկին Հարավսլավիայում ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ուժերը այդ տարածաշրջան զենքի մատակարարումը վերահսկելու մանդատ չունեն»։

«ՏՐԱՆՍ-ԼԱՄԲՐՈՆ» ՍՊԸ

Կազմակերպում է բեռների տեղափոխում

ԵՐԵՎԱՆ-ՄԵՂՐԻ-ՋՈՒԼՖԱ-ԵՐԵՎԱՆ

Ինչպես նաեւ պատրաստում է ավտոմեքենա-տրանսպորտային փաստաթղթեր:

Ցանկացողները զանգահարեն հետեւյալ համարներով

53-34-47, 53-75-06

Ա ՏՈՒՅՎԵ 58.18.41

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԵՔԵՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը սիրով ձեզ հրավիրում է Ղարաբաղի հերոսամարտիկ

ԹԱԹՈՒԼ ԿՐՊԵՅԱՆԻ

հիշատակին նվիրված համերգին։

Մասնակցում են՝
Ավետիս Գյոկչյանը, Կարինե Բաղդասարյանը, Աբգար Մուրադյանը։

Համերգը տեղի կունենա մայիսի 20-ին, ժ. 17-ին, Երեւանի Կոմիտասի անվան կամերային երաժշտության տանը։ Հասցեն՝ Իսահակյան 2

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության նախաձեռնությամբ մայիսի 22-ին, ժամը 16:30-ին, «Մոսկվա» կինոթատրոնի մերձակա հրապարակում, տեղի կունենա համերգ՝ նվիրված

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ

ծննդյան 125-ամյակին։

Ելույթ կունենան Հայաստանի Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի նվագախումբը (գեղ. ղեկավար՝ Վ. Չարչօղլյան) եւ «Շարական» ազգագրական համույթը (գեղ. ղեկավար՝ Դանիել Երաժիշտ)։

Սիրելի երեւանցիներ, հրավիրում ենք բոլորին։ Հայցում ենք ձեր ներկայությունը եւ նյութական ներդրումը Թումանյան փողոցի բարեկարգման համար։

Ե Վ Ա

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է սովորելու 1,5-2-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտություններով.

- օպերատորական գործ. ծրագրավորման փաթեթների եւ լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա.
- հաշվապահական հաշվառում եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ.
- անգլերեն լեզու. (3 ցիկլով)
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա.
- մերսում
- կար ու ձեւ. ասեղնագործություն

Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ հարմարավետ դասասենյակներ քաղաքի կենտրոնում։ Ընդունելությունը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11.00-16.00-ը Հասցեն՝ Սարյան 4 (Թումանյանի եւ Սարյանի տուն-թանգարանի շրջակայքում)։ Հեռ.՝ 58-21-22։

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1760 Ստորագրված է տպագրության՝ 19. 05. 1994 Գինը՝ 5 դրամ

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍ

ԱՄՆ-ի կենսական շահերի ոլորտը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ «Միացյալ Նահանգները չեն կարող իրենց թույլ տալ կողմնակի դիտորդի դերը թողնելու՝ ի տես Մերձավոր Արեւելքում ծավալվող իրադարձությունների։ Այդ տարածքում պաշտպանվում են մեր երկրի կենսականորեն կարեւոր շահերը։ Դրանք են նավթի անարգել մատակարարումների շարունակումը խելամիտ գներով, Իսրայելի անվտանգությունը, արաբ-իսրայելական կայուն խաղաղությունը, այնպիսի հետադեմ պետությունների զսպելու անհրաժեշտությունը, ինչպիսիք են Իրանը, Իրաքը, Լիբիան եւ Սուդանը, զանգվածային բնաջնջման զենքի տարածմանը հակազդելը», հայտարարել է Ազգային անվտանգության գծով ԱՄՆ նախագահի օգնական Էնթոնի Լեյքը, ելույթ ունենալով Վաշինգտոնի մերձավորարեւելյան քաղաքականության հաստատությունում։

Բեռլուսկոնին վստահության քվե ստացավ

ՀՌՈՄ, 19 ՄԱՅԻՍ, WSJ։ Վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնիի մեկշաբաթյա կառավարությունն այսօր վստահության քվե ստացավ խորհրդարանում, ինչը սահմանադրությամբ պահանջվում է նորակազմ բոլոր կառավարություններից։ 159 կողմ եւ 153 դեմ ձայներով շահած քվեից առաջ ընդդիմությունը հարցադրում կատարեց այն մասին, թե արդյոք վարչապետի հետ կոալիցիա կազմած «Ազգային դաշինք» կազմակերպությունը խզե՞լ է կապերն իր նեոֆաշիստական անցյալի հետ։

Պայթյունից զոհվել են երկու եւ վիրավորվել ինը երեխաներ

ՍՄՈԼԵՆՍԿ, 18 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Գագարինի շրջանի Աշկովո գյուղի դպրոցում պայթյունի հետեւանքով երկու աշակերտ տեղում զոհվել է, իսկ ինը երեխա հիվանդանոց է տարվել բեկորային վերքերով։ Նրանցից հինգի վիճակը ծանր է։ Պարզվել է, որ պայթել է այն նռնակը, որը դպրոց էր բերել 11 ամյա մի տղա։

digitised by A.R.A.R.@